

ÚJ

www.ujkonyvpiac.hu

298 Ft / 1 Eur ■ XXVII. évfolyam, 2017. III. szám

könyvpiac

Az olvasók és a könyvszakma lapja

*Lehet-e
egyszerre
több embert
szerelemmel
szeretni?*

**Beszélgetés a szerzővel
lapunk 27. oldalán olvasható**

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Ismerkedj meg Ubukubuval, a Kockabolygóról. Egy szép napon különös kalandba keveredik: a borzalmas Ūrszörnyű, akinek a nevét galaxis-szerte rettegéssel ejtik ki, különleges képességekre vadászik a vadűrbandájával... ami számtalan bonyodalomhoz és néhány jó baráthoz vezet. A mese különlegessége, hogy te magad is segíthetsz Ubukubunak és barátainak felderíteni, mi történik a különleges képességekkel. A próbákon te is részt vehetsz, így hozzájárulhatsz a sikerhez!

Az Ubukubu zürkalandjai-sorozat első kötete az 5-7 éves gyerekek vizuális észlelését fejleszti, ezzel segíti az iskolakezdés nehézségeinek áthidalását, míg a betűtípus kimondottan a diszlexia-veszélyeztetett gyerekek számára könnyíti meg az olvasást.

Ubukubu Zürkalandjai

Ár: 2990 Ft

Méret: 170 x 240 mm

Oldalszám: 104 oldal

 napraforgó

1047 Budapest, Baross u. 91-95. • Telefon: (06-1) 272 1313 • Fax: (06-1) 272 1312 • E-mail: napraforgo@napraforgokiado.hu • www.napraforgokiado.hu

GRECSÓ
KRISZTIÁN
HARMINC ÉV
NAPSÜTÉS

– egy csendes kalendárium –

E-könyvben is kapható

m

A tartalomról

4 **Olvasás Éjszakája** Programajánló

10 **Varga Bélát kérdezi Lafferton Kálmán** A világ legnagyobb könyve

Mindig izgatott, hogyan kerülnek a betűk a könyvek oldalaira, ki volt az az ember, aki feltalálta a nyomtatást. Ez a kíváncsiság később sem múlt el és amint tehettem, elutaztam Mainzba, Gutenberg szülővárosába.

ÚJ KÖNYVPIAC

Az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

Felelős kiadó: Lafferton Kálmán

Kiadja: Lafferton és Társa Kft.

Szerkesztőség:

1043 Budapest, Bocskai u. 26.

Tel.: 210-9933, 210-9934, Fax: 210-9935

E-mail: ujkonyvpiac@ujkonyvpiac.hu

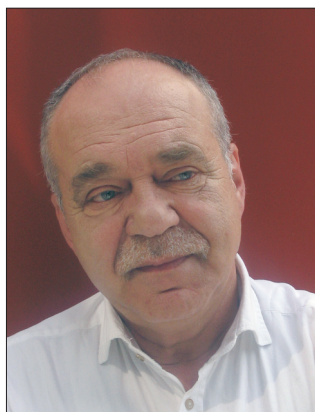
Honlap: www.ujkonyvpiac.hu

HU ISSN 1215-5551

12 **Kocsis András Sándorral beszélget Koncz Tamás**

Az összeomlás elmaradt, de ebben nincs köszönet

A bedőlés előtt az Alexandra két terjesztője, a Rainbow és a Könyvbazár Kft. közel három milliárd forinttal tartozott a kiadóknak és a nyomdának – az adóságok óriási kárt okoztak, behajtásukra pedig nincs valódi esély.

14 **Halász Juditot kérdezi Bán Magda** Az olvasás a létezés egyik természetes formája

Nagy öröm volt számunkra amikor észrevettük, hogy az ostoba slágerszövegek helyett Weöres Sándor, vagy Zelk Zoltán, Nemes Nagy Ágnes és más remek költők verseit éneklik a homokozóban!

18 **Esterhai Katalinnal beszélget Szepesi Dóra**

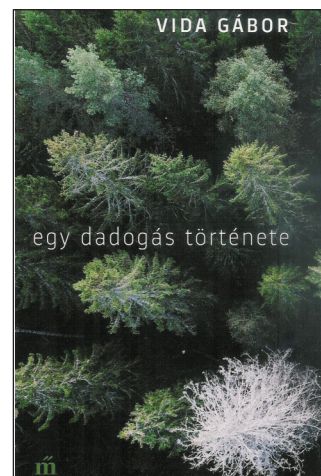
Porból a csillagokig

Emlékszem, a szabolcsi kis faluban volt egy szövőszékünk, és mivel nem volt igazából miből élnünk, anyukám esténként csíkokra vágta a régi jólétből megmaradt gyönyörű ruháit és rongyszőnyeg lett belőlük, és ezekbe beleszótta a bánatát, az örömet,

30 **Borcsa János könyvajánlója** Erdélyről mondja, amit mondani tud...

Vida új regénye a kommunizmus két utolsó évtizedében, az 1970–80-as évek Romániájában szocializálódott gyermek és ifjú fejlődését mutatja be, mintegy család-történetbe ágyazottan.

Olvasás Éjszakája – 2017. szeptember 16.

Könyves kalandok

2017.
szeptember 16.
(szombat)

* EXTRA PROGRAM *

Könyvmolyképző Könyvesbolt
(1137 Budapest, Pozsonyi út 23.)

17⁰⁰–21⁰⁰

Kedves költőm, kedves versem
– versolvasás a klasszikusoktól
a kortárs költészetig.
Az Ady Endre Gimnázium
diákjainak programja.

ALEXANDRA PÓDIUM

1055 Budapest, Nyugati tér 7.

17⁰⁰ **Zseni emberközelen** – Cselenyák Imre
Arany Jánosról szóló életregényéről a szerzővel
Petőcz András beszélget.

18⁰⁰ **Már kis dózisban függőséget okoz**
– On Sai humoros írásairól beszélget
a szerzővel Róbert Katalin.

19⁰⁰ **Mennyit ér egy könyv?** – Játékos
irodalmi vetélkedő könyves kincsekért.

20⁰⁰ **Az olvasás terápia?** Amikor a betűk gyógyí-
tanak. – Varga Bea író, viselkedéscsoport-
terapeuta a közönséggel.

ALEXANDRA KÖNYVÁRUHÁZ

8000 Székesfehérvár, Koronázó tér 5.

16³⁰ **Egy nyomozó kutya, egy csodáló
és a zoknivadász** – Aranymosás-díjas mese-
szerzőkkel, Kántor Katával, Bodor Attilával
és Deme Lászlóval beszélget Kozma Réka.

17³⁰ **Mesés költői kalandok**
– Csukás Istvánnal beszélget Katona Ildikó.

19⁰⁰ **Könyvekről könyvekért** – Játékos
irodalmi vetélkedő könyves kincsekért.

ALEXANDRA KÖNYVESHÁZ

4024 Debrecen, Piac utca 34–36.

17⁰⁰ **A világa zseniális, ahogy megírta,
egy csoda** – Böszörményi Gyula esete
Ambrózy báróval. Beszélgetőtárs Saly Noémi
író, irodalomtörténész.

18⁰⁰ **Isteni sztárok és elképesztő hősök**
– beszélgetés Buglyó Gergely és Bessenyei Gábor
írókkal. A beszélgetést vezeti: Papp-Szalai Sándor.

19⁰⁰ **Az igazi Kincsem-sztori**
– Szélesi Sándor regényéről beszélget
az íróval Böszörményi Gyula

20⁰⁰ **Mennyit ér egy könyv?** – Játékos
irodalmi vetélkedő könyves kincsekért.

KATICA-KÖNYV-MŰHELY ZSIMBI GALÉRIA

1052 Budapest, Sütő utca 2.

*Bejárat a Deák Ferenc tér felől, a gyorsétemem
és a Cserpes melletti kapunál.*

17⁰⁰ **Az északi manók csodálatos világa**
– Szemünk elé tárja Babos Eszter.

17³⁰ **Milyen is egy hétköznapi kislány
napjainkban, akivel folyton történik valami?**
– Nádasi-Ozsvár Andrea.

18⁰⁰ **Színre lépnek írópalántáink** – Szabó Lilien,
Polivoda Júlia, Scur Hanna, Tama Zétény.

18³⁰ **CSIGAMÁSZ tempóban** – Megszemléljük
a természetet Novák Natáliával.

19⁰⁰ **Hogyan bátorítsuk gyermekeinket
mesékkel** – Mézes Judit előadása.

19³⁰ **Az írói toll örökölhető?**
– Dr. Dolinay Tamás lányával és unokájával
Dolinay Eszterrel és Polivoda Júliával beszélgetnek.

20⁰⁰ **Aki nem hiszi, járjon utána**
– Szigeti Jenő művelődéstörténész professzor
hagyományaink, szólásmondásaink, titkok, különös
emberek és tárgyak nyomában.

20³⁰ **Katicaméséktől az Évameséig**
– Petróczi Éva József Attila-díjas költő,
író, irodalomtörténész műsora.

21⁰⁰ **A tinik világáról és ami a tükör mögött van**
– Fert Mónika kutatásai.

21³⁰ **Az „Ezeregyéjszakás” Heltai Jenőről**
– Kemény András előadása.

LIBRI KÖNYVPALOTA

1072 Budapest, Rákóczi út 12.

16⁰⁰ **Szabó Magda** életművéről, életéről
beszélgetnek a Jaffa Kiadó vendégei.
A beszélgetést Juhász Anna vezeti.

17⁰⁰ **Kepes András kontinenseken átívelő
kalendariái** – A szerző Libri irodalmi közönségdíjas
könyve, a *Világkép* kapcsán mesél.

18⁰⁰ **A Németországban élő magyar prostitu-
áltak mindennapjai** – Munk Vera (*Index*) *Kéjútca*
című könyvével kalauzol el egy sajátos világba.

19⁰⁰ **Lázadni veletek akartam** – Bódi Attila idén
megjelent első regényéről a szerzővel Szekeres
Nikoletta beszélget.

20⁰⁰ **A kortárs irodalom formáiról** – A Scolar Live
szerzői, Herczeg Szonja, Patak Márta és Ferencz
Mónika beszélgetnek.

21⁰⁰ **Akik nem sírnak rendesen**
– Tisza Kata Czutor Zoltánnal beszélget
a kötetről és a művészetterápia határaitól.

22⁰⁰ **Egy legendás barátság** – Kamarás Iván
és Fenyő Iván előadásában Arany János és Petőfi
Sándor levelein keresztül két korszakos géniusz
korántsem felhőtlen barátságát ismerhetjük meg.

LIBRI PÉCS

7621 Pécs, Irgalmasok utcája 6.

15⁰⁰ **Magyarország legnépszerűbb séfje**
– Könyvbemutató és dedikálás Bernáth József
szakácsmesterrel.

16⁰⁰ **Utazás a kuflik országába**
– *A kuflik és a nagy eső* című bábmesére
nagy szeretettel várjuk gyermekeket és szüleiket.

* A BÁBOZÁS UTÁN
KREATÍV KÉZMŰVES FOGLALKOZÁS! *

17⁰⁰ **Női hősök** – Fabián Janka boszorkányságról
és történelmi korokon átívelő szerelmekről mesél.

18⁰⁰ **Világuralomra törő macskák** – Homonnay
Gergely *Puszi, Erzsí* című bestsellerje kapcsán árul el
műhelytitkokat.

19⁰⁰ **A stand-up comedy hazai fenegyereke**
– Dombóvári István a *Félkövér* című új könyvéről
és a kilókkal folytatott hősies viadaláról mesél.

LÍRA FÓKUSZ KÖNYV & KULTÚRA

1072 Budapest, Rákóczi út 14.

15⁰⁰ **Az olvasóé a szó** – A Moly.hu olvasóközösség
beszélgetése az elmúlt három év Merítés-díjaknak
toplistás könyveiből.

16⁰⁰ „Lehetünk-e boldogok egy párkapcsolatban, ahol többen vagyunk kettőnél?”
– A sokszívű – Szurovecz Kitti könyvbemutatója.

17⁰⁰ **Booktion** – Rendhagyó irodalmi élmény Rudolf Pankával. Gyere és olvas, játssz, alkoss, beszélj, vitázz, mindezt az irodalom segítségével!

18⁰⁰ **Jól fészült ügyek** – Szűcs Gábor Róberttel Görög Ibolya beszélget diplomáciáról, külpolitikáról, külkereskedelemlről.

18³⁰ „A rock and roll a hallva született feltámadás” – Jézus és a rock and roll
– Stand-up prophecy Horváth Gergellyel.

19⁰⁰ **A kortársak lendülete lehangol**
– Vizuálpoezia és punkpróza a Fiatal Írók Szövetségével.

19³⁰ **Athenaeum-Klub**
– Panelbeszélgetés az Athenaeum jövőjéről Szabó Tibor Benjáminnal, Szénási Zsófiával (Áfonya) és Finy Petrával.

20³⁰ „Az embernek nem elfogadnia, hanem megválasztania kell a sorsát.” Paulo Coelho Az ötödik hegy című könyvének bemutatója.

21⁰⁰ **Egy birodalom ébredése** – Kelen Károly előadása az Athenaeum vállalat-birodalmat alapító Emich Gusztáv életéről.

21³⁰ **A film vagy a könyv Harry Potterét bírod jobban?** – Zsótér Dániel és Muchichka László (24.hu, Roboraptor blog) páros előadása a legismertebb és/vagy legérdekesebb könyv- és filmdaptációkról.

22⁰⁰ **Egyetlen polgárként a Nemzeti Kaszinóban**
– Közösségi játékok! Próbáld ki mind és NYERJ EGY WELLNESS HÉTVÉGÉT! Mashup, bootleg party Selector Emkával; Cards Against Humanity Puzsér Róberttel; Heads Up Pachmann Péterrel; Milyen a szimatod, ha könyvekről van szó?
– Oláh Andreával; Dixit Virág Emiliával; Trivia Máramarosi Lilivel; Mystery Murder Riddle Hatala Csengével.

MAGVETŐ CAFÉ (1074 Budapest, Dohány tuca 13.)

18⁰⁰ **Solenoid és Pelithe avagy milyen kutyü?**
Magyar László András vezet anekdotákon át a régi orvosi szerkezetek világába.

18³⁰ **Kiváltság?** – Bognár Péter interaktív olvasástörténeti kirándulása.

19⁰⁰ **Nem gyerekjáték** – Ilyen, amikor „felölttül” szólal meg Berg Judit és Szabó Borbála

19³⁰ „Ha én ezt a Caféban elmesélem...”
– Turi Tímea és Szegő János kulisszatitkai a Magvető háza tájáról.

20⁰⁰ **Valami nyárvég** – Parti Nagy Lajos műsora.

20³⁰ **Aurora Boreais** – **Beszéljünk egy beszélgetőkönyvről!** Pataki Éva mesél Töröcsik Mari és Mészáros Márta beszélgetőkönyvének születéséről.

21⁰⁰ **Ez Kemény lesz!** – Kemény Istvánt és Szirmay Ágít kérdezzük, hogyan fér meg ennyi író egy családban.

21³⁰ **Késő esti híradó** Pachmann Péterrel
– benne sosem hallott infók Misu háborújáról.

22⁰⁰ **Nem harap, csak megkóstol?**
Szulák Andrea műsora

22³⁰ **Könyvben jobb vagy filmen?**
Döntsük el Balázs Pannával és Katona Andorral!

23⁰⁰ **Nincs Olvasás Éjszakája Olvéjsz Band nélkül** – Bánó Attila, Barlog Károly, Bíró Szabolcs, Mucha Attila, Toroczka András

LÍRA SZEGED FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZ 6720 Szeged, Tisza L. krt. 34.

A Könyves Kalandok 18 óra és 22 óra között ingyenesek.

18⁰⁵–18²⁰ **HOGYAN OLVASOTT Kosztolányi és Radnóti Arany Jánost?**
– Bíró-Balogh Tamás irodalmi időutazása.

18³⁰–19⁰⁰ **HOGYAN OLVAS egy fordító?**
– Tótfalusi Ágnes Szántai Márk kérdezi.

19¹⁰–19³⁰ **HOGYAN OLVAS egy szerkesztő?**
– A Tiszatáj bemutatkozása. Beszélgetőtársak Hász Róbert, Orcsik Roland, Tóth Ákos.

19⁴⁰–20¹⁰ **HOGYAN OLVASSUNK internetet?** – Papdi-Pécskői Viktor Internetes mémek és jelenségek enciklopédiája című kötetének bemutatója. Beszélgetőtárs Andóczy-Balogh Éva.

20²⁰–20⁴⁰ **HOGYAN OLVAS egy olvasó?**
– Ismerj meg kreatív könyvtárosokat!

20⁴⁵–21¹⁵ **HOGYAN OLVASSUNK verses-kötetet?** – Pál Sándor Attila Düvő című kötetének bemutatója.

21²⁵–21⁴⁵ **HOGYAN OLVAS egy író?**
– Beszélgetés Szilasi László, Kollár Árpád, Bencsik Orsolya és Becsy András részvételével.

HOGYAN OLVASSUNK fiatalokat?

– A programok közt szegedi költők olvasnak fel: Drubina Orsolya, Kormányos Ákos, Vajsenbek Péter, Veszprémi Szilveszter, Szutorisz Szabolcs, Miklya Csanád, Purosz Leonidasz.

*** PÁRHUZAMOS PROGRAMOK ***

Írj (fotózz) Arany-instaverset! Az alapanyagokat mi adjuk, a kreativitást te! **Verselj időmértékben!** Közös „verstaní gyakorlatok” **Híres első mondatok** kvíz felnőtts és gyermek-ifjúsági kategóriában.

ÖRKÉNY ISTVÁN KÖNYVESBOLT 1137 Budapest, Szent István krt. 26.

16⁰⁰ **Dombontúli mesék**
– Vendégünk Lackfi János, a nagy mesemondó.

17⁰⁰ **Noran Libro szerzői és könyvújdonságai**
Szentpéteri Nagy Richard, Szilágyi Ákos, Szunyogh Szabolcs, Vörös István és Tunyogi László szerzőkkel Kőrössi P. József, a kiadó vezetője beszélget.

18³⁰ **Könyvpremier** – Odze György Sorstörték
– Onódy Lajos és Bara Margit története című könyvet mutatja be a szerzővel Kőrössi P. József.

19⁰⁰ **Ikrek hava**
– Halász Judit Radnóti Miklós-estje!

20⁰⁰ **Írók és a Színház** – Vendégeink Müller Péter, Müller Péter Sziámi és Sára Júlia.

21⁰⁰ **Az Opera-Túra őszi előzetese**
– **Egy librettista műhelytitkai** – Baranyi Ferenc vetítéssel egybekötött szubjektív operakalauza Kassai Franciska közreműködésével.

22⁰⁰ **A Rolling Stones-legenda** – Jávorszky Béla Szilárd Zenei Szabadegyetemének különkiadása.

*** SZÍNEK és FORMÁK ***
irodalmi arcképcsarnok
Kocsis András Sándor kiállítása az emeleten, a Cultiris Galériában

Egy éjjel, amikor mindenki olvas

Olvasás Éjszakája

Libri-Bookline

Sándor Gabriella programajánlója

A Libri 2017-ben is izgalmas programokkal készül az Olvasás Éjszakájára.

A Libri alapítása óta kiemelten fontosnak tartja, hogy minél közvetlenebb kapcsolatot teremtsen a szerzők és olvasóik között, és hogy minél közelebb hozza egymáshoz a magyar szórakoztató, tény- és szépirodalom legjobbait már meglévő és jövőbeni közönségükhöz. Erre kínál kiváló lehetőséget az Olvasás Éjszakája, amely idén ünnepli ötödik születésnapját, és amely fiatal kora ellenére bátran tekinthető aktív és számottevő hagyománynak hazánk kulturális életében.

Az idei eseménysorozatra a Libri több helyszínen is izgalmas programokkal készül: könyvbemutatókkal, dedikálásokkal, beszélgetésekkel és előadásokkal tesszük még színesebbé ezt az egyébként is különleges estét.

A budapesti Libri Könyvpalotában vendégünk lesz Kepes András, a *Világkép* című, Libri irodalmi közönségdíjjal is kitüntetett könyv írója, akinek neve évtizedek óta egyet jelent a minőségi televíziós újságrással. Legújabb könyve is bizonyítja hozzáértését, hitelességét és kiapadhatatlan lelkesedését, hogy

közelebb hozza hozzánk a világ távoli tájait és kultúráit. Munk Veronika, az Index újságírója, a *Kéjútca* című tényfeltáró kötet szerzője bevezet minket a Németországban dolgozó magyar prostituáltak árnyékvilágába. Olyan kérdésekre is választ kaphatunk a szerzőtől, amiket magunktól még feltenni sem mertünk volna. Bódi Attila, az irodalmi életbe első könyvével nemrég berobbant regényíró Szekeres Nikolettával beszélget *Lázadni veletek akartam* című regényéről, ami három erdélyi fiatal sorsát követi végig a Ceaușescu-rendszer végnapjaiban. A nagy visszatérő, Tisza Kata is ellátogat hozzánk, és bemutatja nekünk *Akik nem sírnak rendesen* című kötetét. Czutor Zoltánnal vitatják meg az irodalom, a zene és a művészetterápia kölcsönhatásait. Emellett beszélgetünk a Scholar Live sorozat szerzőivel: Herczeg Szonjával, Patak Mártával és Ferencz Mónikával is. Centenárium alkalmából, Juhász Anna vezetésével megemlékezünk Szabó Magdáról, valamint életre keltjük Arany János és Petőfi Sándor levelezését Kamarás Iván és Fenyő Iván előadásában.

A Libri Pécs Könyvesbolt vendégei között üdvözölhetjük Bernáth József

mesterszakácsot, aki stílust vitt a főzés tudományába. Homonnay Gergely, Erzsi macska hú szolgája négy lábú társa világalgalmi terveiről mesél majd. Dombóvári István stand-up komikus *Félkövér* című könyvét mutatja be nekünk, Fábíán Janka bestseller-szerzővel pedig női hőseiről és általa megjelenített, korokon átívelő szerelmek történetéről beszélgetünk. A gyerekeknek bábmesével is készülünk, aminek keretében ellátogatunk a Kuflik országába és megtudjuk, hogy mi történik, ha eső árasztja el a rétet, ahol élnek.

Bízunk benne, hogy sokszínű programkínálatunkkal idén is hozzájárulhatunk az olvasók és a szerzők nagy találkozásaihoz, és együtt ünnepelehetjük közös szenvedélyünket, az olvasást.

A Libri programjairól részletes tájékoztatást az alábbi oldalon találhatnak:

http://www.libri.hu/olvasas_ejszakaja/

További információ:

Jávor Zsófia

PR manager

javor.zsofia@libribookline.com

+36 20 665 6458

Egy éjjel, amikor mindenki olvas

Olvasás Éjszakája

Líra Könyv

Csapody Kinga programajánlója

Itt van az ősz, ami egy ideje nem az iskolát jelenti nekünk, hanem mondjuk az Olvasás éjszakáját – most már ötödik éve. Az az egy este persze csak a jéghegy csúcsa, mert a legnagyobb kánikulában találjuk ki a programokat, és kérjük fel a szerzőket, hogy azon az estén valami olyasmit mutassanak meg magukból, amit ritkán szoktak. Lehetetlen?! Nem!

Berg Judit és Szabó Bori például felnőtt szövegekbe engedi bekukkantani azokat, akik a Magvető Caféba látogatnak szeptember 16-án este. Ha már a hely adott, ideje beszerezni pár pletykát a Magvető Kiadó történelméből – reméljük Turi Tímea és Szegő János valóban mesélős kedvében lesz, és még az is lehet, hogy az utánuk fellépő Parti Nagy Lajosról, vagy Kemény Istvánról is előkerül valami sosem hallott anekdota. Meg azt is megtudhatjuk, hogy miért nem harap, csak megkóstol Szulák Andrea. Kíváncsi vagyok Pataki Éva történeteire Töröcsik Marival és Mészáros Mártával közös beszélgetőkönyvükről, meg aztán arra is, hogyan lehet regényeket hírként tálalni – a friss könyves Pachmann Péter majd megmutatja. De nem csak vele vetélkedhetünk, hanem szavazhatunk Balázs Pannával is, hogy vajon a film vagy a regény a jobb, vagy a Fókusz

Könyváruházban is várja többek közt Puzsér Róbert, Oláh Andre és, Hatala Csenge a játékos kedvűeket.

Akik első olvasáséjszakázók, azoknak muszáj felhívunk a figyelmét, hogy a Líra

nuljunk egy kicsit Görög Ibolyától, vagy, hogy megtudjuk mi is az a punkpróza.

Vannak, amikhez ragaszkodunk – ilyen az Olvasás Éjszakája Band, azaz a Bánó Attilából, Bíró Szabolcsból, Mucha

programjai bár két helyszínen futnak – a Magvető caféban, és a Fókusz Könyváruházban, de mivel egy folyosó összeköti a két részt, pillanatok alatt át lehet érní az egyikből a másikba, és így akár ingázni is tudnak, vagy épp át lehet rohanni dedikáltatnivalóért. Érdeemes is átnézni, hogy belehallgassanak Szurovecz Kitti poliamóriáról szóló regényének bemutatásába, vagy Horváth Gergely előadásába, esetleg ta-

Attilából és Toroczky Andrásból álló íróegyüttes.

Az a helyzet, hogy már felsorolni sem tudom az érdekes programokat, kénytelen lesz mindenki eljönni és maga eldönteni, hogy melyik a legérdekesebb. Sőt, még egy dolgot lehet helyettem megtenni (sajnos): megnyerni egy wellness hétvégét!

Nem vicc – ez KEMÉNY lesz!

Egy éjjel, amikor mindenki olvas

Olvasás Éjszakája

Könyvmolyképző Kiadó

A Könyvmolyképző Kiadó színes programokkal és izgalmas könyvnyereményekkel készül az Olvasás éjszakájára. Három helyszínen lesznek beszélgetések, játékos irodalmi rendezvények, amelyekre szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Cselenyák Imre *Áldott az a bölcső* című regényében Arany János fiatal-kora, első szerelme, és az „izgága Petőfivel” való találkozása különleges történetté áll össze. Budapesten az Alexandra Pódiumon 17 órától a szerzővel Petőcz András beszélget az életrajz feldolgozásáról, és az izgalmas levéltári kutatómunkáról.

18 órától ugyanitt a humoré lesz a főszerep. Az *Apa, randizhatok egy lovaggal?* és a *Calderon, avagy hullajelölt keresztetik* regények kapcsán Róbert Katalin On Sait kérdezi vidám anekdotákról és írói titkokról.

19 órától *Mennyit ér egy könyv?* – játékos vetélkedő könyves kincsekért Róbert Katalin írótól.

20-tól 21 óráig Az olvasás terápia? címmel interaktív önismereti beszélgetést vezet Varga Bea viselkedéscsoporthoz vezető pszichológussal.

az olvasás önismereti és gyógyító szerepéről.

Böszörményi Gyula *Ambrózy báró esetei* című sorozata a legnagyobb hazai

könyvsikerek egyike. Debrecenben 17 órától az Alexandra Könyvárúházból Böszörményi Gyula mesél az Ambrózy báró írói műhelyitkairól. Beszélgetőtársa Saly Noémi író, irodalomtörténész.

18 órától ugyanitt István

hősök elevenednek meg Buglyó Gergely (Oni-sorozat), és Bessenyei Gábor (Olimposz harcosai sorozat) írók segítségével. A fiatal szerzőket Papp-Szalay Sándor faggatja regényeikről, és az ifjúsági fantasy világról.

19 órától Szélesi Sándor oszt meg izgalmas titkokat az igazi Kincsem sztoriról, és mesél a lebilincselő korabeli Magyarországról. A színpadon író kérdez író: a szerző beszélgetőtársa Böszörményi Gyula lesz.

20-21 óráig itt is vidám, játékos irodalmi vetélkedőre várunk mindenkit. Értékes könyvek és könyvcsomagok vár-

ják nyerteseiket!

Székesfehérváron az Alexandra Könyvárúházból 16.30-tól az Arany-mosás Irodalmi Válogató nyertes meserítői adnak randevút olvasóiknak és minden érdeklődőnek, aki szeretné megtudni, mitől lesz egy mese nagy kedvenc, hogyan lehet megszerettetni a gyerekekkel az olvasást. Kántor Katát (*Nózi nyomoz* sorozat), Bodor Attilát (*A ló, aki édességet tüszentett*) és Deme Lászlót (*Zsófi és a zoknivadász*) Kozma Réka kérdezi a meséikről.

Csukás István 17.30-tól lesz vendége az Olvasás éjszakája fehérvári rendezvényének. Mesés költői kalandjairól

Katona Ildikó kiadóvezető beszélget a Kossuth-díjas költővel, íróval. Válogatott vers-és meserészletek is elhangzanak kortárs fiatal művészek tolmácsolásában.

19 órától izgalmas könyves kincsvadászat kezdődik, ahol az estén résztvevő írók műveit is meg lehet nyerni.

**Szeretettel vár mindenkit
a Könyvmolyképző Kiadó csapata!**

FOTÓ: GERGELY BEA

Egy éjjel, amikor mindenki olvas

Olvasás Éjszakája

Kossuth Kiadó

László Ágnes programajánlója

Szeretjük az Olvasás Éjszakáját! Úgy is mint szervezők, mint az Örkény István Könyvesbolt házigazdái, mint a Kossuth Kiadói Csoport vezetői, munkatársai és úgy is, mint a könyv jövőjében biztos emberek.

Évente sok könyvbemutatót szervezünk és büszkék vagyunk arra, hogy az Örkény István Könyvesbolt mára olyan találkozóhellyé vált, ahol a könyvek között jó eltölteni egy-két órát, ahol mindig ismerősökkel lehet találkozni, és ahol egy-egy esemény, könyvbemutató, kiállítás megnyitó után gazdagabbnak érezzük magunkat.

Az Olvasás Éjszakája kiemelkedik az éves események sorából. Ugyan a programjaink délután kezdődnek, de az ÉJSZAKA varázsa sok új érdeklődőt vonz hozzánk évről évre.

Idén az Olvasás Éjszakája azáltal is különlegessé válik, hogy ekkor lesz a Színházak Éjszakája is és mi a színházak világát is becsempésszük a mi éjszakánkba.

Délután 4 órakor Lackfi Jánossal, a nagy mesemondóval, a *Dombontúli mesék* és számtalan népszerű hangoskönyv szerzőjével indítjuk útjára az Olvasás Éjszakája programját.

Ezt követően a Noran Libro szerzői – Szentpéteri Nagy Richard, Szilágyi Ákos, Szunyogh Szabolcs, Vörös István és Tunyogi László – és könyvújdonságai kerülnek

terítékre Kőrössi P. Józsefnek, a kiadó vezetőjének közreműködésével.

Hagyományunkat folytatva könyvpremierrel kedveskedünk vendégeinknek: Odze György *SORSTÖRÖTTEK – Onódy Lajos és Bara Margit története* című könyvét mutatja be a szerző jelenlétében Kőrössi P. József. Az Onódy-ügy a hatvanas évek legnagyobb elhallgatott botránya volt. Igazi nagy vesztese pedig Bara Margit, korának egyik legtehetségesebb és legszebb színésznője.

Nagy öröm számunkra, hogy az Olvasás Éjszakája és a Színházak Éjszakája találkozásaként este 7 órakor Halász Judit lesz a vendégünk, aki az idei POSZT-on bemutatott *IKREK HAVA* című, nagysikerű Radnóti estjéből ad válogatást.

A találkozás pedig folytatódik.

AZ ÍRÓK ÉS A SZÍNHÁZ szimbiózisának lehetünk szem és fültanúi abban a beszélgetésben, amelyben vendégeink lesznek:

Müller Péter író, dramaturg forgatókönyvíró, a hazai spirituális irodalom egyik legismertebb alakja. 1955 óta aktív tagja a Madách Színháznak, ahol 2018. március 29-én mutatják be *Szomorú vasárnap* című darabját Horgas Ádám rendezésében, Nagy-Kálóczy Eszter, Rudolf Péter és Nagy Sándor főszereplésével. Müller Péter Sziámi költő, énekes, a hazai alternatív zenei élet emblemikus figurája. A Miskolci Nem-

zetközi Operafesztivál egyik megálmodója, és kipróbálta magát a Magyar Állami Operaház stratégiai, valamint a Miskolci Nemzeti Színház művészeti igazgatójaként is. Sára Júlia író, forgatókönyvíró, filmrendező. Hadar Galron *Mikve* című darabját nagy sikerrel állította színpadra idén februárban. A közelmúltban jelent meg harmadik, *CODA* című könyve a Noran Libro Kiadónál.

A színház és az irodalom egyszerre van jelen az opera műfajában, s aki erről úgy tud mesélni a közönségnek, hogy az is opera rajongóvá válik, aki addig idegenként kóborolt ebben a zenei világban az Baranyi Ferenc. Ő ezen az estén, 9 órakor egy librettista műhelyitkait osztja meg velünk vetítéssel egybekötött szubjektív operakalauzában, Karsai Franciska közreműködésével.

Záróeseményként, este 10 órakor sok érdekességet tartalmaz a *Rolling Stones-legenda*, Jávorszky Béla Szilárd vetítéssel színesített Zenei Szabadegyetemének különkiadása.

Ha ezen az éjszakán az irodalomé a főszerep, akkor kihagyhatatlan: Kocsis András Sándor *SZÍNEK ÉS FORMÁK – Irodalmi arcképcsarnok* című kiállítása az emeleten, a Cultiris Galériában!

Mindenkit szeretettel várunk!

A világ legnagyobb könyve

Varga Bélával, a Gutenberg Múzeum tulajdonosával beszélget Lafferton Kálmán

Az Aggteleki-karszt leghíresebb látványossága kétségte-
lenül az Aggtelek és Jószaftó alatt húzóóó Baradla-barlang.
2010 tavasza óta azonban a Jószaftó szomszédságában
található, alig több mint kétszáz lelket számláló Szin-
petriben épült könyves múzeum is feliratkozott a világhírű
látványosságok közé.

Hogyan jut eszébe valakinek egy határközeli kis faluban létrehozni a könyvnyomtatás múzeumát, hogy bemutassa Gutenberg zseniális találmányát?

Már gyerekkoromban is nagyon szerettem a könyvet, min-
dent elolvastam, amihez hozzájutottam. Mindig izgatott,
hogyan kerülnek a betűk a könyvek oldalaira, ki volt az az
ember, aki feltalálta a nyomtatást. Ez a kíváncsiság később sem múlt el és
amint tehettem, elutaztam Mainzba, Gutenberg szülővárosába, ahol szo-
morúan vettem tudomásul, hogy sem-
milyen tárgyi eszköz nem maradt meg
utána. Mivel Gutenberget a világ egyik
legnagyobb feltalálójának tartom,
mindezt nagyon méltatlannak találtam és elhatároztam,
hogy elkészítem a nyomdagépet, hiszen magam is feltaláló,
gépekhez értő, gyakorlatias ember vagyok.

Mikor határozta el, hogy a múzeum alapít?

A kilencvenes évek elején. Mivel a vízimalom helyén mocsár
volt, először le kellett csapolni a területet. Két és fél évig tar-
tott, amíg megkaptuk a vízjogi engedélyt a vízimalomra.
Közben elkezdtük készíteni a terveket és nagy gyűjtőmunká-
ba fogtunk, elsősorban a mainzi Gutenberg Museum és
Landesmuseum, illetve a bázeli papírmúzeum (Basler
Papiermühle) anyagait tekintettük át. 1996-ban kezdtünk
neki az építkezésnek. Haladtunk, ahogy a pénzünk engedte.

Akkoriban még nem igazán lehetett pályázgatni. Ha elfo-
gyott a pénzem, akkor eladtam valamelyik céget vagy
szabadalmamat és folytattuk tovább a munkát. Eredetileg
csak Gutenberg nyomdagépeinek a hasonmását akartam
elkészíteni. Miután sikerült megszereznünk Gutenberg
ötszáz évvel ezelőtti 269 betűből álló betűkészletének a
másolatát, elkészítettük a betűasztalát vörösfenyőből és az
ónémet barokk íróasztalát vadcsereznyéből, ahogy azok
annak idején is készültek. Papíripari végzettséggel ren-
delkező fiam ötlete alapján úgy döntöttünk, hogy nem csak
a nyomdagépet készítjük el, hanem megépítünk egy kora-
beli papírmalmot is. A középkor legnagyobb, hatkalapácsos

papírmalmát rekonstruáltuk. A har-
madik kiállító helyiségünkben az
egyházi könyvgyűjteményünk talál-
ható. Megtalálható itt Luther Márton
bibliája, a kölni dóm tervrajzai könyv
alakban, amelyből mindössze két
példány maradt fenn (a másik a dóm-
ban található). De van Kolombusz

előtt nyomtatott liturgiai szertartáskönyvünk, illetve több,
mint ötszáz éves Tóránk is.

Voltak támogatók, intézmények, akik anyagilag segítették a múzeum megvalósítását?

2010 után, amikor már a nagykönyvet is elkészítettük,
kaptunk egy kisebb pályázati összeget, de ez elhanyagol-
hatóan csekély volt. Többfelé is pályáztunk, de a meg-
valósítás idejére vonatkozó előírások miatt ezek rendre
meghiúsultak. A kiállítási tárgyak esetében csak az anyag-
gyűjtés hat évig tartott, de az engedélyekhez való hoz-
zájutás ugyancsak évekbe telt. Hiába adtuk be a
pályázatunkat, amikor legtöbbször fogalmunk sem volt

arról, hogy mikor fejezzük be. Így sosem kaptuk meg az igényelt támogatást.

Miért döntött úgy, hogy elkészíti a világ legnagyobb könyvét?

Úgy vettem észre, hogy sem a Gutenberg múzeumunk, sem a papírmalmunk nem váltotta ki azt az érdeklődést, amit előzetesen reméltem. Sajnos Gutenberg a mai nemig kapja meg azt az elismerést, amit megilletné. A tankönyvekben három mondattal elintézik gutenbergi könyvnyomtatást. Kellene valami, amire az emberek felkapják a fejüket, amivel be tudjuk csalogatni a múzeumba.

Miről szól a világ legnagyobb könyve?

Először arra gondoltam, hogy a bibliát kellene elkészíteni, de lokálpatriotaként végül úgy döntöttem, hogy az Aggteleki-karszt földrajzát, faunáját és flóráját, barlangjait, épített örökségét fogjuk könyv alakban megörökíteni. Megkeresésemre az Aggteleki Nemzeti Park örömmel vállalta az együttműködést, 26 fős szakértő gárdájuk írta a könyv fejezeteit. A könyv bőrborítását az ország legkiválóbb bőrdíszművesei készítették 13 egész marhabőrből. A 346 oldalas könyv egy lapjának a mérete 418x377 cm, súlya pedig 1420 kg. A papírt az ausztriai Mondi Grouptól szereztük be, a könyv lapjait Haifában készült nyomdagépen nyomtattuk. Köszönetképpen itt is el kell mondanom, hogy a papírért a Mondi nem fogadott el pénzt és ingyen szállította le hozzánk a két tonnányi papírt. Ezzel együtt a cél megvalósítása

nem merült ki a méreteken, amit a Guinness World Record is elismert. Nagyon fontosnak tartottam a könyv szakmailag tökéletes megvalósítását, amely a szakma elismerését is kiváltotta.

Mik a legféltettebb kincsei a kiállításnak?

Erre nagyon nehéz válaszolni. Ez olyan, mintha a gyerekeim közül kellene választanom. Mégis elmondhatom, hogy én szívem csücske a Gutenberg kiállításunk. Azonban nem gondoltam, hogy a biblia és egyháztörténeti könyvkiállításunk ilyen fogadtatásra talál, az emberek le vannak nyűgözve a régi könyvek látványától. De féltett része a múzeumunknak a papírmalom is, amely ugyancsak szakmai bravúr és igazi látványosság. Örömmel mondhatom, hogy most már az egész országból, sőt külföldről is érkeznek szép számmal látogatók. Tavasszal és ősszel főleg buszos csoportok keresnek fel bennünket, míg nyáron nagyon sokan érkeznek személyautóval. A legtöbben Nyíregyházáról, Debrecenből, Miskolcra jönnek, főként általános iskolából, nem ritkán óvodások, de vannak látogatóink egyetemekről is.

A jövőt illetően mik a további tervei?

Óriási álmom teljesült ezzel a kiállítással. De ha már rákérdeztél, meg szeretnék csinálni az első nyomtatott könyv hasonmását. Ehhez mintegy harminc ember 6-8 évi munkájára van szükség, hogy elkészítsük Gutenberg első könyvét 200 példányban.

Az összeo de ebben

Kocsis András Sándort, a Magyar Könyvkiadók

Az Alexandra bedőlése után az erősek még erősebbé váltak, több kiskiadó viszont a tönk szélére került – mondja Kocsis András Sándor. A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesületének elnöke így sem pesszimista: végre nem esnek az eladási mutatók, egyre több fiatal vásárol könyvet – az irodalom népszerűsítésében pedig nagy szerepet kap az Olvasás Éjszakája és a hasonló könyves fesztiválok is.

Ha a könyves szakma helyzetéről beszélünk, most sem lehet megkerülni az Alexandra-csőd ügyét. Mi változott a kereskedőlánc januári bedőlése óta?

A helyzet elég bonyolult, kicsit jobb és kicsit rosszabb, mint ahogy korábban hittük volna: attól féltünk, hogy a közel 60, Alexandra-lánchoz tartozó könyvesbolt is elveszik, de a két versenytársnak, a Librinek és a Lírának köszönhetően többségük újra nyithat szeptemberben. Annak viszont nem örülök, hogy „kétlábú” lett a könyvszakma. A kis kiadók, akik nem tartoznak a két nagy kereskedelmi lánchoz, jelenleg is nagyon rossz állapotban, adott esetben csőd közelben vannak. A bedőlés előtt az Alexandra két terjesztője, a Rainbow és a Könyvbazár Kft. közel három milliárd forinttal tartozott a kiadóknak és a nyomdának – az adóságok óriási kárt okoztak, behajtásukra pedig nincs valódi esély.

A válsághelyzetben milyen kormányzati segítséget kapott a könyves szakma?

Nem jött segítség. Egyesületünk hat pontos törvényjavaslat-csomagot küldött a miniszterelnöknek – ezek között szerepelt az állami követelésfelvásárlás lehetősége, 100 ezer forintig érvényes könyvvásárlási kedvezmény a pedagógusoknak, és hogy ideiglenes árkötöttséggel védjük a kiadói szakmát a kereskedő láncok árleszállító akcióitól. A kormány viszont annyi eleganciát sem mutatott felénk, hogy pontonként megindokolja az elutasítást. Így sem adjuk fel, igyekszünk legalább a Könyvbazár tartozásainak ügyében megoldást találni.

Hogyan alakulhat a hazai kiadók jövője?

Többük előtt nincs jövő: a bizományi rendszer miatt az Alexandra tartozása a kiadók adósságát is jelenti a bedolgozók felé. A csőd miatt több olyan könyves műhely is bezárt már, akiket nem nevezhetek meg most – de, hogy legyen konkrét példa is, az Osiris Kiadó csak egy-két kötetet jelentett meg idén. Az erős kereskedelmi láncok csak erősödnek, a láncon kívüli kiadók viszont abszolút vesztesei a folyamatnak, és ez árt a szakma sokszínűségének is.

A kiadók után beszéljünk a fogyasztókról, vagyis az olvasókról. Az elmúlt három-négy évben hogyan változtak itthon az olvasói szokások?

Az olvasói szokásokban mindig van mozgás: néhány éve hódít például a fiatalok körében a young adult-műfaj, ami nem felel meg a klasszikus ifjúsági regénynek – a vonal sci-fiben, fantasyban erős leginkább. Aztán betörnek az olyan extrém divatok, mint a felnőtt színező és a tépd szét-típusú kiadványok. Talán meglepő, de hálásak lehetünk a Harry Potter-könyveknek is, amik egy teljes, huszonéves generációt tettek könyvbaráttá, és itt az új, Potter 2.0-ás nemzedék, ami már a young adult-könyveket falja. Ugyanakkor a nem fikciós műfajokról se feledkezzünk meg. Az újságírók főleg a

mlás elmaradt, nincs köszönet

és Könyvterjesztők Egyesülése elnökét kérdezi Koncz Tamás

„szexinek” tartott irodalmi művekkel foglalkoznak, miközben a magyar könyvforgalomnak csak a 25 százalékát teszi ki a fikciós anyag, Prousttól Stepheng Kingig. A kiadványok 75 százaléka ismeretterjesztő vagy műszaki tartalom. Ráadásul, az eladási számokat tekintve még a külön polcon kezelt ifjúsági irodalom is felülmúlja a szépirodalmat.

Csökkenett vagy nőtt az eladott könyvek száma az elmúlt négy évben?

Az utóbbi években kismértékű, folyamatos csökkenést tapasztaltunk. Idén viszont stagnált az eladások száma, ez is pozitív fejlemény, és bízhatunk a karácsonyi eladásokban is. Bár fő helyen az aktuális sikerkönyveket, például a Stephanie Meyer-köteteket láthatjuk, ezek pár hónapon belül kipörögnek – jó tudni, hogy a forgalom 70 százalékát a két-három éve kiadott, úgynevezett longtail könyvek adják. Itt megint kiütözik a kis és nagykereskedők közötti különbség: a nagy láncoknál elfér a régi kiadvány is, a kicsik viszont az aktualitásra, a gyors haszonra mennek, és meg sem rendelik a régebbi példányokat, félnek, hogy nem tudnák eladni.

A könyves szakma régi félelme, hogy az e-könyvek lassan kiszorítják a nyomtatott könyveket. Valóban érezhető visszaesést okozott az e-platformok terjedése?

Inkább azt mondanám, hogy az illegális letöltések okozzák a legtöbb gondot, nálunk ez a leggyakoribb. Az e-könyvek kannibalizáló, piacfosztó hatása nem drámai mértékű, de százmillió nagyságrendű kiesést jelenthet a könyvforgalmazók számára.

Hogy áll jelenleg az a kezdeményezése, hogy Esterházy Péter születésnapja, április 14. legyen a magyar próza napja? Nem fogja kioltani egymás hatását a két, közeli irodalmi ünnep, a költészet és a próza napja?

Az MKKE elnöksége megszavazta az ötletet, és eddig több-

nyire pozitív visszajelzéseket kaptam az egyesülésen kívül is. A két kulturális eseményt egy szép, grandiózus program-sorozattal kötnénk össze – abban bízom, hogy inkább erősíteni, mint gyengíteni fogják egymást.

Milyen formában vesz részt az egyesület az Olvasás Éjszakáján, miért tartják fontosnak a részvételt?

Ott leszünk, támogatjuk a fesztivált, de ez inkább a kiadók és a kereskedők ünnepe lesz: a Libri, a Líra, az Örkény könyvesbolt-hálózat is nagy erőbedobással készül az Olvasás Éjszakájára, éjfélig tartó felolvasásokra, interaktív műsorokra számíthatunk. Ezen kívül szeptemberben a négy hazai reprezentatív írószervezet, illetve kiadó részvételével közel egy hónapon keresztül népszerűsítjük az irodalmat és a könyvkultúrát a Westend üzletközpontban.

Az Olvasás Éjszakája és a hasonló könyves fesztiválok képesek növekedésre is, vagy inkább a meglévő olvasói bázist mozgósítják újra és újra?

Alapvető érdek a látogatottság növelése, és mi minden eszközt bevetünk, hogy minél több érdeklődőt, reménybeli könyvvásárlót csábítsunk a programokra. Pontos adataim nincsenek, de a látogatottság jelentős, és mindig jelennek meg új érdeklődők is. És itt felmerül a marketing kérdése is, hogy kiket tudunk még elérni. A kiadók részéről nehéz lenne komoly reklámkampányokat finanszírozni, ebben szintén a nagykereskedőknek van több lehetősége.

Mit ajánlana a friss könyvtermésből az olvasóknak, az Olvasás Éjszakája látogatóinak?

Nem biztos, hogy erre az alkalomra megjelenik, de ígéretes könyvnek tartom Margaret Atwood *Boszorkánymagzat* című Shakespeare-adaptációját, várhatóan nagy siker lesz. És ha már itt tartunk, ajánlhatom Jillian Keenan vicces, provokatív memoárját, a *Szex, Shakespeare*-t is.

Az olvasás a létezés egyik természetes formája

Halász Judittal beszélget Bán Magda

Mit jelent az Ön számára az olvasás, milyen érzéseket kelt? Kötelesség és/vagy élvezet?

A létezés egyik természetes formája. Mint a lélegzés, vagy az étkezés. Ez utóbbinál persze az is számít, hogy milyen ételt tesznek az ember elé. Nagyon ritkán veszek kézbe úgynevezett szórakoztató írásokat. Sajnálom rá az időt. Azt is mondhatnám, hogy válogató vagyok. De értek már kellemes meglepetések is. Például, amikor először találkoztam Ajtmatovval sok évvel ezelőtt! A könyvhéten megvettem *Az évszázadnál hosszabb ez a nap* című könyvét, azután elutaztunk nyaralni. Elég vastag könyv, elég lesz egy hétre. A 40. oldalig is nehezen jutottam el, szidtam magam, hogy nem hoztam más olvasnivalót... Aztán valami csoda történt. Kénytelen voltam folytatni, és a továbbiakban le se tudtam tenni, rajongója lettem az írónak. Lestem, mikor jelenik meg valami Ajtmatovtól, rohantam megvásárolni.

Rengeteg szerepben játszott, klasszikus és kortárs, magyar és világirodalmi szerzők műveiben.

Előfordult-e, hogy az első olvasás megrendítő élmény volt? Ha voltak ilyenek, mely művek voltak ezek, vagy azonnal belépett a szakmai megközelítés, hogyan lehet ezt megoldani?

Ha próbálom visszalapozni éveimet, szerepeimet, nem hiszem, hogy voltak a szakmai „kötelező” olvasmányaim között, olyanok, amelyek ne a cselekmény és az azt kiváltó jellemek kibontakozása iránti érdeklődés határozott volna meg, már az első találkozásnál. A hatás volt az érdekes, amelyet rám gyakoroltak. A helyzetek, amelyek ha váratlanul alakulnak, izgalmassá teszik a folytatást. A jellemek, melyek a cselekmény és a szituációk hatására változhatnak a darab folyamán.

A megzenésített versekkel a műfaj egyik megteremtője, több nemzedék nőtt fel az Ön műsorain, lemezein és adta tovább gyerekeinek. Hogyan választott verseket? Mik voltak a válogatás és szerkesztés szempontjai?

A versek megzenésítése már egy régen létező műfaj. A változás, amit

az általam énekelt dalok hoztak annyi volt, hogy gyerekeknek szóltak és az akkor legnépszerűbb könyvzenei műfaj (akkor ezt beatezenének hívtuk) legjobb és legsikeresebb zenekara és zeneszerzői a saját stílusukra ültették a versekhez írt zenét. Amit a szülők otthon hallgattak, annak gyerekekhez írt változatát adtuk a srácoknak. Az pedig, hogy a szöveg kortárs vagy néha klasszikus magyar költők verseiből álljon, mi szeretnénk volna. Én, Bródy, Tolcsvay Laci és a többiek, akikkel együtt dolgoztunk. Nagy öröm volt számunkra amikor észrevettük, hogy az ostoba sláger-szövegek helyett Weöres Sándor, vagy Zelk Zoltán, Nemes Nagy Ágnes és más remek költők verseit éneklük a homokozóban! Mert verset tanulni zenével sokkal könnyebb. A válogatás nem könnyű. Sok szempont van. Többek között az is, hogy legyen valami szellemes tartalma, mert az, hogy milyen szép kék az ég és színesek a virágok, a gyerekeknek nem elég. Kell valami, ami meglepi őket, ami mosolyra nyitja a szájukat. Nagy

költők nagy verseivel óvatosan próbálkoznék. Valamiféle tisztelet él bennem irántuk. Úgy gondolom, hogy ezek már megtalálták a maguk formáját. Nem mernék hozzájuk nyúlni. Persze, mint mindenben, ebben is lehetnek kivételek. És nem jelenti azt sem, hogy az általam énekelt rövid kis versek ne tartoznának a költészet „nagy versei” kategóriába.

Milyen szerepet játszanak életében a „nem kötelező” olvasmányok? Saját kedvtelésére milyen művekhez nyúl, mit választ?

Vannak kedves íróim a kortárs irodalomból, magyarok és a világ más országaiból valók is. Érdekes, hogy idővel változik az ember ízlése és igényei. Sokszor gondolom, hogy milyen sok mindent olvastam a világirodalomból! De mikor? Mennyi mindenre nem emlékszem a Karamazov testvérekből, vagy a többi klasszikusból! Mennyi mindent kellene és lenne érdemes újra olvasni! És akkor mi lesz a kortársakkal? Aztán van néhány olyan mű, amelyekből én történelmet tanultam. A 20. század történelmét, amit a történészek nem dolgoztak fel olyan mélyen, érdekesen és izgalmasan, mint az irodalom, és amit az iskolában se ma, sem az én iskolás éveimben nem tanítottak jól, érdekesen, figyelmet felkeltően! Vagy sehogy... Szomorú. hogy Lengyel Józsefet alig ismerik! Kár, hogy nem olvasható Sík Endre *Vihar a levelet...* című könyve, melyet a könyvesboltokba kerülés napján visszarendeltek és bezúztak. Számomra meghatározó élmény volt Sinkó Ervin könyve, az *Egy regény regénye*, és mondhatnám, hogy Jorge Semp-

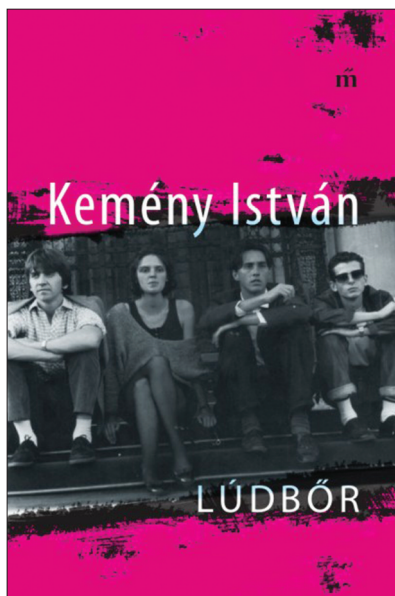

run minden írása, és még sorolhatnám felnőtt kori történelem könyveimet.

Radnóti Miklós *Ikrek hava* című kötetéből mond el részletet az *Olvasás Éjszakáján*. A könyv Radnóti Mikós megrendítő prózáját valamint verseket tartalmaz. Születésének tragikus körülményeiről. 1932-ben írta és csak 1940-ben jelent meg először, azóta pedig számtalanszor. Milyen verseket választott erre az alkalomra?

Ezt az előadást huszoneves koromban állítottam össze, amikor először olvastam végig Radnóti összes versét. Úgy gondoltam, elég a ver-

seket születésük sorrendjében egymás után tenni, elmondanak egy élettörténetet, egy sorsot, felrajzolják a költő érzelmeit, gondolatait, személyiségét és nem utolsósorban lenyomatot adnak egy korról, amely a történelem egyik legsötétebb ideje volt. Ugyanakkor egy húszéves lányra gyakorolt benyomásait, melyeket előadóként próbálok önök elé tárni. Ez nem teljes kép, az idő rövidsége miatt még az eredeti formáját is rövidítenem kellett, de remélem, nem okozok csalódást a nézőknek, akiket szeretettel várok az *Olvasás Éjszakáján* az Örkény István könyvesboltban!

Kemény István
Lúdbőr
Magvető Kiadó, 2017, 228 oldal, 3299 Ft

Lakatlan sziget

Kemény Istvánnal beszélget Szarka Károly

Kemény István a *Lúdbőr* című könyvével jelentkezett idén, benne közéleti témájú esszékkel és egyébekkel mellett az 50+1 irodalmi pillérrel, de házi könyvtárában természetesen sokkal több kötet van, amitől soha nem válna meg.

Legutóbbi könyve, a *Lúdbőr* című esszékötet idén jelent meg a Magvető gondozásában. A politikai, közéleti témájú írások mellett olvashatók benne irodalomról, művészetről szóló esszék is, bemutatja az 50+1 irodalmi pillért, egymás mellé kerül Zrínyi, Ady, Rejtő Jenő, Fekete István, a Bizottság és az Európa Kiadó zenekar. Egy ilyen esszékötetnek célja a kánon formálása, kiegészítése, bírálata?

Nem. Vagyis de. Soha nem határoztam el, hogy én bármit is szándékosan alakítsak az irodalmi kánonon, mert az a kritikusok, esztéták, irodalompolitikusok, megmondók, szürkeeminienciások és a vakszerencse dolga, én meg csak egy szerző vagyok. Viszont ha most belegondolok, például annak idején, amikor az ÉS-be kisesszéket írtam könyvekről, bizony az is egy szempont volt, hogy ne csak a

legtrendibb szerzőket válasszam, hanem olyan lenézettek is, mint Fekete István, és olyan kevésbé ismerteket, mint Kóka Rozália.

Az előző kérdéshez kapcsolódva: a mai információs zűrzavarban milyen szerepe lehet a kánon formálásban folyóiratoknak, online felületeknek, „hivatásos” kritikusoknak, ismert íróknak, költőnek, illetve a hatalomnak?

Számomra mindig megfoghatatlan volt, hogy hol, mikor és hogyan formálódik a hallgatólagos közmegegyezés (vagyis az irodalmi kánon) arról, hogy kicsoda-micsoda kell éppen az irodalomnak, és kicsoda-micsoda nem kell – de az a gyanúm, hogy ma is hasonlóan működnek a kánonok, mint az internet előtt: kaotikusan. Az egyes ember pedig védekezik a káosz ellen, vagyis hiába özőnlük az gábyába az információk

tömege, szelektál közöttük, és csak értelmezhető mennyiségű elemmel dolgozik. A kérdésben említett információs zűrzavar leginkább csak annyit ront a helyzeten, hogy egyre jobban eltakarja az irodalmat magát – kánonostul, folyóiratostul, kritikusostul, íróstul, költőstul. Mellé tesz értékeset és gagyit, tényeket és alternatív tényeket. Ez a helyzet pedig – hogy ne feledkezzünk meg a hatalomról sem – módot ad a hatalomnak, hogy az irodalmat is felhasználja a maga játszmáihoz: hogy figyelmen kívül hagyja, eljelentéktelenítse – vagy ha az irodalom nem elég lojális hozzá, akkor le is cserélje egy alternatív irodalomra, és felépítsen egy másik irodalmi életet, egy másik irodalmi kánonot, ahogy az például az utóbbi években történik. És az információs zűrzavar miatt mindez szinte fel se tűnik senkinek.

A Lúdbőrben a rendszerváltó generáció szemszögéből vizsgálja az utóbbi három, nem felhőtlenül boldog évtizedet. Nemzedéki kérdések prózájában is előkerültek, közéleti témákkal pedig verseiben is foglalkozott, elég legutóbbi regényére, a *Kedves Ismeretlenre*, illetve legutóbbi, *A királynál című* verseskötetére gondolni. A tartalomhoz keresi a formát, vagy fordítva? Lesz-e esszéötletből vers vagy versből regényterv?

Főszabályként a tartalomhoz keresem a formát. A *Lúdbőrrel* például úgy voltam, hogy nem egy esszékönyvet akartam írni, és ahhoz kerestem témákat, hanem egyszer csak észrevettem, hogy írtam egy esszékönyvet, csak meg kell szerkeszteni, és ki kell adni. Összeszedtem az anyagot, és akkor jött a főszabály alszabálya: van egy forma (a *Lúdbőr* című könyv), de ehhez egy fejezetnyi tartalom mintha hiányozna. És így keletkezett az ötödik fejezet, az 50+1 irodalmi pillér. Egyébként nem az a fontos, hogy én melyik generációhoz tartozom. Az csak személyes adottság. Mondhatjuk, a forma. A tartalom az a fél évszázad, amit én láttam, amiben a tapasztalataimat szereztem; meg az a pár ezer év, amiről olvastam ezt-azt. És ezeken felül van a lényeg: hogy a tapasztalataimat jól olvashatóan és korszerűen adjam át a 2017 pluszos olvasóknak. Hogy használni tudják a jelenben és a jövőben.

A család mind a négy tagja publikált már legalább egy könyvet, Lili és Zsófi a film, a zene, a slam poetry területére is elkalandoztak. El tudta volna képzelni, hogy a lányok az irodalmon, művészetén kívül valami teljesen mással foglalkozzanak?

Hogyne, persze! Nem tűztük ki eléjük célként, hogy költők legyenek. Sőt, a kilencvenes években, amikor kicsik voltak, olyan rémhírek járták a szülők között, hogy mire a gyerekeink felnőnek, már nem is lesznek könyvek, nem lesz irodalom, hanem csak tévé, videó, számítógép. Szóval fel voltunk készülve arra, hogy funkcionális analfabétákat nevelünk. De azért persze nagyon örülünk, hogy nem így alakult.

Felesége, Szirmay Ágnes a *Barátok közt* dramaturgja volt, ön pedig dialógusokat írt a sorozat számára, de úgy tudom, tévéjük nincs. Hogy néz ki a Kemény-lakás? A bölcsészeknél általában mozdulni sem lehet a könyvektől – Önöknél ez fokozottan igaz?

Tévénk tényleg nincs, de laptopjaink vannak bőven, amiken bármilyen műsort követni tudunk. A lakásunkban mindig is sok ezer könyv volt, és bár néha próbálunk állományt apasztani, a mennyiség egyre nő. A lányok elköltöztek, de vissza-visszajárnak könyvekért. És jó párszor előfordult már az is, hogy mi kértünk kölcsön tőlük könyvet.

Az 50+1 irodalmi pilléren túl is nyilván számos olyan kötet van még, amitől nem szívesen vagy nehéz szívvel válna meg.

Igen, a *Lúdbőrbe* összeállítottam egy ötvenes listát olyan könyvekről, amik különleges hatást tettek rám, de azért

még simán össze tudnék írni öt-hat ilyen listát, és akkor még nem beszéltünk azokról a könyvekről, amelyeket – noha nem hatottak rám, vagy egyenesen utáltam őket – ki nem dobnék semmi pénzért. Szóval kétháromezer könyvtől nem válnék meg szívesen, ezeket vinném magammal a lakatlan szigetre.

Az *Olvasás Éjszakáján*, a *Magvető Cafében Ez Kemény lesz!* címmel lesz önrel egy beszélgetés. Vannak, akik unják vagy utálják, ha a nevükkel viccelődnek. Ezek szerint önt nem zavarja?

Első általános iskolás koromban belenyugodtam, hogy ez egy olyan jelenség, amin ugyanúgy nem lehet változtatni, mint a Duna folyásirányán. Mindig lesz egy gyerek, aki rávágja, hogy szia, Kőménymag, és mindig azt fogja hinni, hogy ez neki jutott eszébe először.

Eszterhai Katalin
Majdnem Esterházy – Porból a csillagokig
Alexandra Könyvesház, 2017, 256 oldal, 3699 Ft

Porból a csillagokig

Eszterhai Katalinnal Szepesi Dóra beszélget

Az életrajzi kötet lapjain egy küzdelmes, gazdag alkotó élet tárul az olvasó elé. Eszterhai Katalin a szabolcsi nincstelenség-ből a pécsi bányásztelepen majd Rómán keresztül egészen Kanadáig jutott. Könyvének címeről már az első oldalakon ír: „Apámat Esterházy Ferencnek hívták, aztán ahogy a vagyon és az ég lábát érintő hegyek orma, úgy a neve is elkopott, Eszterhaivá változott. Így lettem én már csak majdnem Esterházy.”

Tavaly megjelent gyógyulástörténeted, az Akaratunk gyógyereje, most ez a könyved és már tervezed is a következőt. Újságíró, szerkesztő, televíziós producer vagy, úgy tűnik, a könyvírás alkotói tevékenységednek egy újabb állomása.

Amikor megízleltem a könyvírást, kedvet kaptam hozzá. Arra készítem, hogy újra éljem az élményeimet. Úgy gondolom, meg kell osztanom, amit tanultam, amin keresztülmentem... Én nem félek a világtól, láttam mélységet, magasságot és többször is újrakezdttem az életet. Velem együtt nagyon sokan átélnek nehéz pillanatokat, de a legtöbben nem hiszik, hogy ezekből a helyzetekből győztesen is ki lehet kerülni. Nem mernek belenézni a holnap tükrébe, ehhez bátorság kell. A többség inkább cipeli az ősök „keresztjét”, ami keserves és nehéz feladat, maguknak tulajdonítják apáik bánatát, viselik, mint egy halotti maszkot, holott az nem az övék, mégis szinte naponta magukra veszik. Ha valaki elolvassa ezt a könyvet, kedvet kaphat ahhoz, hogy változtasson a megszokásokkal béklyóba kötött mindennapok ritmusán, és hogy nekivágjon élete legizgalmasabb kalandjának; élete „kitakarításának”, hogy kiszűrje, megőrizze az értékeset és kidobja azokat a múltbeli sérelmeket, amelyek keserűvé teszik a mindennapokat. Én hiszem, hogy meg lehet változtatni a kijelöltnek hitt

sorsot. Apollinaire *Búcsú* című versével anyámnak dedikáltam a könyvet. Ő mondta nekem, hogy az utat mindenkinek magának kell előre megrajzolni – és hozzátette, akkor vagy boldog, ha a lelked olyan, mint a tollpihe. De ahhoz, hogy olyan könnyű legyen, minden nap tenned kell érte valamit. Rám két oldalról süt a nap, boldog vagyok de az biztos, hogy naponta teszek is érte, hogy az legyek. Természetes, hogy időnként elbukunk, a rossz dolgok is az élet kósza darabkái. Nem az a baj, hogy földre zuhantunk, hanem az, ha már nem akarunk felállni, ha nem hiszünk abban, hogy holnap jobb lehet. Ha állandóan rettegünk attól, hogy hibázni fogunk és emiatt nem merünk lépni, még akkor sem, ha az, amiben élünk, nem jó nekünk.

Memoárodan családtagoktól, íróktól, művészektől is olvashatunk idézeteket. Fontos, hogy találjunk kapaszkodókat?

Persze! Hát nem gyönyörű, amit Bernard Shaw mond: „A Napot adom neked, a csillagokat, hogy játsz velük! Egy pillanatra neked adom az örökkévalóságot, a hegyek erejét, csak tapsolj.” Játshatunk tragédiát, vígjátékot, pantomimet, amit akarunk, a lényeg az, hogy játszunk, hogy úgy éljük az életünket, hogy ne vesszen el a varázs... Magunk kell, hogy berendezzük a világunkat. Ha van öt matring fonalunk, összeválogatjuk a színeket, összehorgoljuk, csomózzuk, kötjük, hogy pulóver, ruha vagy terítő legyen belőlük. Az élet is ilyen. Emlékszem, a szabolcsi kis faluban volt egy szövőszékünk, és mivel nem volt igazából miből élnünk, anyukám esténként csikokra vágta a régi jólétből megmaradt gyönyörű ruháit és rongyszőnyeg lett belőlük, és ezekbe beleszötte a bánatát, az örömét, ügyelt rá, hogy benne legyen a szépség, a jóság, az álma, a múltja. Én ezért szeretem a színeket, mint ahogy ő, én is szeretem kiszínezni a magam világát, szer-

tartással élni az életemet és befeledkezni az időbe. Nem volt ez mindig így, saját káromon tanultam meg, milyen fontos a belső béke. Bizonyos dolgokkal sokáig nem akartam szembenézni, inkább elraktároztam magamban a mérget, a bántást, a tehetlenséget. Gyakran úgy éreztem, mást várnak el tőlem, mint amit tenni tudok, aki vagyok. Lehet, hogy ezért volt a szembetegségem, mert nem akartam látni dolgokat, nem mertem minden-nel mindig szembenézni, áltattam magamat. Az embernek először is magához kell őszintének lennie, ha nem vagyok őszinte, összezavarodok, nem érzem jól magam a bőrömben és rozsdásodik a lelkem. A magam hibáján okulva nagyon vigyázok arra, hogy senkit meg ne bántsak, nem szoktam udvariatlan lenni, mindenkihez kedves vagyok, megköszönök mindent, hálás vagyok mindenért. Mindenkit arra biztatok, merjen magával szembenézni, tudja, hogy ki az, akit a tükörben lát. Nem a név teszi az embert! Lám, egyik pillanatról a másikra elkophat, megváltoztathatják, mint ahogy volt már rá példa a történelem során nagyon sok családnál, hogy valamilyen ok miatt elveszett a név. De nem vészett el az ember! Ez a legfontosabb!

Úgy tudsz mesélni, hogy az ember kedvet kap élni!

Hát én nagyon szeretem az életet, ami kegyes hozzám. Én nem egy óriáskerékben ülök, ami csak le-föl megy, én egy gyorsvonat ablakából nézem a tájat. Nem mindig egyenes az út, vannak kitérők, de tudom, hogy haladok... Egy régi kínai mondás szerint negyvenéves korban kezdenek az emberek meghalni, de csak nyolcvan körül kezdenek temetkezni. Ez így igaz, a legtöbb ember

negyvenéves korára azt mondja, elértem sok mindent, helyel-közzel a helyemen vagyok. Na de ez azt jelenti, hogy nincs több kihívás? Nincs több cél? Nincs, amiért holnap porig kéne égni? Én negyvenéves voltam, amikor elhagytam ezt az országot, és belementem a teljesen ismeretlenbe. Fogalmam nem volt, mi vár ott rám. Én gyakran álmodozom, elképzelem a világot, és ragaszkodom ahhoz, hogy mindig színes, szép legyen, és dolgozom érte, hogy az álmaim megvalósuljanak. A gondolatnak teremtő ereje van! Azt mondják, az ember csak azt tudja megvalósítani, amit elképzelsz. Ha hibát követtek el, nem nyugszom bele, új megoldást keresek. Kitartás, szorgalom, harc az életért, jószágra való törekvés – azt hiszem, mindezt anyámtól örököltem. Apámtól viszont a szabad szellemet; jönni-menni a világban, beköltözni a holnap házába... Leonardo da Vinci mondta: „Ha egyszer megízlelted a repülést, utána úgy fogsz járni a földön, hogy szemed az eget fürkészi, mert ott voltál fenn és oda vágysz vissza”. Én megízleltem a repülés örömét. Gyökereket és szárnyakat kaptam a családomtól, néhány tanáromtól, akiktől azt tanultam, hogy mindannyian különlegesen vagyunk, egyediek és valamennyien csodás dolgokra vagyunk képesek.

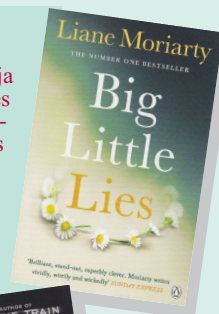
Egyszer mondtad, ki van írva az életed ajtajára, hogy „Itt lakik az élet csodálója”.

Ki bizony! Mert az élet egy ajándék, nem szabad úgy venni, hogy ez nekünk jár. A legfontosabb tennivalónk, megélni az életet, nem csak elrohanni mellette. Az élet apró, kedves, gyönyörű dolgokból épül fel... Minden gyerek egy Himalája méretű önbizalommal születik, – legalábbis azt hiszem, apró, koraszülött létemre én ekkora adaggal születtem, de legtöbbünk önbizalom szikláját a környezetünk szép lassan lefaragja, és mire felnövünk, kis kavicsnyi lesz. Az önbizalmat nem szabad senkitől elvenni, különösen az idősektől. Most 68 éves elmúltam és megadta nekem a sors, hogy az élet nyelhe lejtőjén szinte észrevétlenül ereszkedem lefele... A következő könyvem akár útmutató is lehet, ahhoz, hogy hogyan őrizzük meg önmagunkat, amikor sem tervekkel, sem emlékezéssel már nem tudjuk visszatartani az időt. Persze ez a leendő könyvem is megint csak a saját tapasztalataimra épül. Elgondolkoztam azon is, hogy a mai 83-85 évesek milyen szerencsések. Tudnak valami titkot. Hogy van az, hogy ez a generáció, amelyik megélt háborúkat, világválságot, éhezést, még mindig gyönyörű, és még van, ami tartja bennük a lelket? Az én szememben művészek ők, az élet művészei. Tanulni szeretnék tőlük és meg szeretném osztani másokkal is a titkukat. Hiszem, hogy a derűs öregségért dolgoznunk kell, miközben ezer dologra figyelünk, többet kellene törődnünk saját magunkkal. Még akkor is, ha egyre nehezebben tudunk bekapcsolódni a felgyorsult mindennapokba, életben kell tartanunk a kíváncsiságunkat.

Irodalmi ajánlatunk

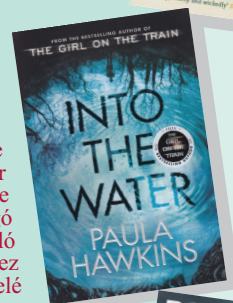
Big Little Lies – Liane Moriarty – 2865 Ft

Pirriwee-i Általános Iskola éves alapítványi bálja tragédiával végződik, és a rendőrség megpróbálja kideríteni, mi is történt az este folyamán: gyilkosság, vagy baleset. A kihallgatások során szinte az összes szülővel beszélnek, aki jelen volt. Miközben próbálják felgöngyöltíteni a történeteket az olvasók is visszagorhatnak a tragédiát megelőző fél évvel korábban indult sztorihoz. A beiratkozásra találkozik ugyanis össze a három főszereplő: Jane, Madeline és Celeste. Liane Moriarty zseniálisan építi fel a regényt azzal, hogy a jelenben zajló kihallgatás részletei között fellebbenti a fátylat a fél évvel, 3 hónappal, 2 héttel, fél órával a tragédia előtt történetekről visszafelé haladva az időben. Érdekes látni, hogy ki, hogyan értelmezi a történeteket: a kívülről, az irigyek vagy éppen a szemlegések is mennyire más következtetéseket vonnak le akár aprócska, jelentéktelennek tűnő dolgokból is, milyen könnyen ítélkeznek, és ez mennyire ártó és félrevezető is lehet. Sikeres HBO filmsorozat készült a könyv alapján.

Into The Water – Paula Hawkins – 5450 Ft

A várost átszelő folyóból holtan húznak ki egy fiatal nőt. Néhány hónappal korábban egy tinédzser lány végezte ugyanott, ugyanígy. Előttük évszázadokon át asszonyok és lányok hosszú sora lelte halálát a sötét vízben, így a két friss tragédia régen eltemetett titkokat bolygat meg – és hoz felszínre. Az utolsó áldozat árván maradt, tizenöt éves lányának szembe kell néznie azzal, hogy félelmetes nagynénje lett a gondviselője, aki most kényszeredetten tér vissza oda, ahonnan annak idején elmenekült, és ahová szíve szerint soha nem tette volna be újra a lábát. A folyóparti ház eresztékei éjjelente fülsértően nyikorognak, a fal tövében susogó víz kísérteties neszekkel tölti meg az egyébként zavartalan csendet. Hawkins debütáló regényéből világszerte már 20 millió példány kelt el. A *The girl on the train* című regényhez hasonlóan az író legújabb története is magával ragadja az olvasót, és sodorja a végkifejlet felé bizonyítva, hogy az író nagy ismerője az emberi léleknek és az emberi ösztönöknek.

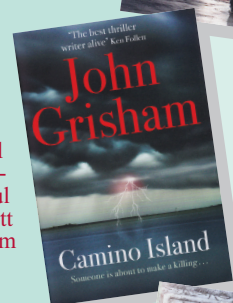
Three Minutes – Roslund and Hellström – 5090 Ft

Piet Hoffmann titkosügynök beépült a legvetemültebb kolumbiai drokartellbe. A svéd rendőrség holtá nyilvánította, csak volt tartótiszte ismeri személyazonosságát. Hogy személye még hihetőbb legyen az alvilág számára, az FBI felteszi Most Wanted körözési listára. Minden a terv szerint zajlik, míg Kolumbiában el nem rabolják az amerikai Képviselőház Elnökét. Minden hatósági kapcsolat nélkül csak magára számíthat az élet-halál harcban, ahol egész családjának az élete a tét. A díjnyertes újságíró, Anders Roslund és a börtönviselt Börge Hellström Svédország ünnepezt szerzőpárosa, *Három másodperc* c. regényükkel már nagy sikert arattak. Ez a kötet a 8. az Ewert Grens detektív főfelügyelő sorozatukban. Ebben a felállásban az utolsó is, hisz idén februárban Hellström hatvan évesen örökre letette a tollat.

Camino Island – John Grisham – 5825 Ft

A Princeton Egyetem Firestone könyvtára alatti biztonságos páncléterméből öt egyedülálló és pótolhatatlan F.Scott Fitzgerald kéziratot lopnak el. Jóllehet az FBI hivatalból és a biztosítótársaság megbízásából egy titkos ügynökség nyomoz az esetben, de számunkra érdekesebb, hogy egy regényíró függetlenül kezd az ügy felgöngyöltésébe. Az út New Yorktól egy floridai sziget könyvesboltjához vezet. A fiatal író egy titokzatos megbízó visszautasíthatatlan ajánlatára vállalja el a beépített ügynök szerepét. Hamarosan kiderül, hogy túl sokat tudott meg, és nagy a zúr a paradicsomi szigeten. A megszokott „jogi thriller” helyett most a téma a ritka kéziratok és könyvek fekete kereskedelme. Ahogy megannyi más Grisham regény ez is a New York Times Bestseller listájának az élére került.

The Ministry of Utmost Happiness – Roy Arundhati – 6535 Ft

Az apró dolgok istene, az indiai származású Arundhati Roy első könyve, óriási kritikai és közönségsiker lett. 1997-ben elnyerte a Man Booker-díjat is. Utána hatalmas csönd következett, szépirodalmat ugyanis egyáltalán nem publikált. Az új könyve érzékeny utazásra hív. Ez a szívvel-lelket melengető nagyregény, amely Ó-Delhi külvárosától a Kasmír hegyvölgyeihez vezet, ahol a béke háború, és a háború béke. A történet motorja Anjum, aki az Indiában immár évek óta hivatalosan elismert harmadik nemhez tartozik. A történet Anjum otthonától indul, annak hívja a kigöngyölt perzsaszőnyeget egy városka temetőjében. Nála otthonra lelnek más kitaszítottak, muszlimok és hinduk, kasmíri szabadságharcosok, árvák még az állatok is. A lélek mélységeibe betekintő könyv jó példája annak, hogy mire képes egy igazi regény.

A kötetek megvásárolhatók:

Librotrade Kft.

1173 Budapest, Pesti út 237.
Tel.: 254-0273 • Fax: 257-7472
E-mail: books@librotrade.hu
Honlap: www.librotrade.hu

Famulus Könyvesbolt

1137 Budapest, Újpest rakpart 5.
Tel.: 349-3656 • Fax: 288-0769
E-mail: famulus@chello.hu
Honlap: www.famuluskonyv.hu

Bóna László
Ki bántott? Sértések és sértődések
Vis Vitalis Kiadó, 2017, 3500 Ft

Sértés sértődés

Szepesi Dóra könyvajánlója

Bóna László, a neves esszéista, gyógyító, tanító *Ki bántott? Sértések és sértődések* című legújabb könyvét három előadásából állította össze. Műve homeopátiás kirándulás a szókimondás, őszinteség, tapintat és elfojtás határvidékein, ahol a sérelmek egymáshoz hasonló ereje alkotja az életet.

Érdekfeszítő példákön és okfejtéseken keresztül jutunk el az elsőre meglepőnek tűnő konklúzióig: szeretnénk megszabadulni a sérüléseinktől, pedig lehet, hogy nem is tudunk. Annyit azonban tehetünk, hogy megbarátkozunk velük, mint a személyiségünkbe beépült részeinkkel. Figyelemreméltó tény az is, hogy a sértésnek tűnő közlés nem az eredeti tartalma miatt lesz sértő, hanem attól, hogy túl erős benne az impulzus, az akarat, a vágy. Ezért lehet durva, fájdalmas valaki számára egy érintés, hangos egy szöveg, és ezt érzi sértésnek, míg valaki másnak ugyanez fel sem tűnik. Érdemes megérteni, hogy minden sértőnek tűnő közeledés mögött van egy igazi mondat, csak túl erősen fejezi ki az illető. Mi ez a mondat? Az, hogy *szeress*,

bújj ide, legyél velem, figyelj rám, nyugtass meg! Emberi mivoltunkból adódóan, velünk született módon, mindannyiunkban benne van az „eredeti sértettség”. Mivel egyedül, egészként akarunk kapcsolódni anyához, apához, Istenhez, de ez nem lehetséges. A sebzettség és a fájdalom tehát a szeparációval, velünk együtt születik, amikor ezzel szembesülünk, dühös gyermekké válunk, haragban állunk a világgal, mert úgy érezzük, elvesztettük a védelmet, nem dédelget senki. A bántásban a másik különbözőségét, külön voltát éljük meg kölcsönösen.

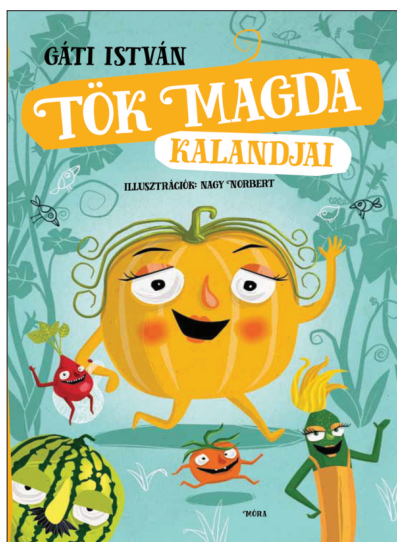
A tapasztalatok szerint csak azok a kapcsolatok rendeződnek, ahol a felek megértették, hogy a sértés egy nagy erejű impulzus, annak az erős kifejezése, hogy a másik kapcsolódni szeretne, a sértése mögött ez a szándék munkál. Megoldást találni csak egy magasabb tudatosság nézőpontjából lehet, ehhez egy kívülálló, megfigyelő nézőpontját kell felvenni.

Ha két ember egymásban nem ismer fel valami minimális hasonlóságot, semmilyen kapcsolat nem alakulhat ki közöttük. Ha megértem, ki mit

tett hozzá ehhez a helyzethez, túl vagyok a megbocsátás dimenzióján, de amennyiben a sértő és sértett dimenziójában gondolkodom, megmaradok a napi drámák szintjén. A természet homeopátiás rendje szerint a helyzet megoldása lehet, ha az eredeti, felénk irányuló túl erős, bántó kifejezéshez hasonló tetszünk a másik ember felé, apró, gyakori és gyengébb impulzusokban.

Bóna László a nyugati és a keleti gondolat integrálását veszi alapul, miszerint van saját gondolat és saját akarat, de létezik egy univerzális is, és a kettő összhangba hozható. Ennek megértéséhez elég lenne megfigyelni, milyen mintázatok jellemzik az életünket.

A kérdés az, hogy hol veszítjük el a ritmust? Mindenki szembenézhet vele az egyéni életében. A beavatás egyszerű lényege nem más, mint hogy tudatosan kell átélni az élet körforgását, mert akkor nem áldozata az ember a létnek, hanem az univerzum éltető erejével együtt halad. Így aztán megsértődnie sem kell senkire és sem mire sem.

Gáti István
Tök Magda kalandjai
 Móra Kiadó, 2017, Ill., Nagy Norbert, 68 oldal

A szerzőről és a könyvről: A magyar gyerekirodalomban ismerünk számos klasszikussá vált verses mesét, mint Kormos István Vackor-történetei, vagy Szabó Magda Bárány Boldizsárja, Nemes Nagy Ágnes Bors nénije, és a legutóbbi évek kiemelkedő sikere, Varró Dániel *Túl a Maszat-hegyen* című meseregénye. Gáti István az ő nyomdokaikba lép a *Tök Magda kalandjaival*.

Tök Magda, Cukkíni Petra, Sütőtök Aladár, Doktor Patisszon mind-mind fantasztikus zöldségek, amelyek emberi módra élnek, gondolkodnak – láttunk már ilyet gyerekkönyvben, L. Fittler Vilma 1939-ben megjelent, és azóta kedvelt *Saláta Sárájában*, vagy Gianni Rodari nagy klasszikusában, a *Hagymácska történetében*.

A *Tök Magda kalandjai* sok-sok humorral, önróniával és szeretettel ábrázol minket, embereket: a szerelmet, a kisbaba születését, a házépítést, a sportolási lázat, a könyvtári szokásokat. A versek világa tele van mai, modern világunk jelképeivel: fitneszgépek, gyorsbűfé, digitális eszközök, stb. Ugyanakkor a mesehősök igazi, színpadra való karakterek, például Tök Magda, a túlsúlyával küzdő könyvtáros, Rostosné Lopótök Irén, a színésznőből lett dadus, vagy Dinnye Dániel,

Tökös mese mesés tökökről

Sultz Sándor könyvajánlója

Rekettye-díjas építész. Egy család hétköznapi életét, apró-cseprő problémákat, mindennapi élethelyzeteket versel meg Gáti István, sok humorral és virtuozitással. Nagy Norbert illusztrációival a kötet minden bizonnyal kedvelt családi olvasmánnyá válik.

Gáti István 1979-ben született, évek óta publikál neves irodalmi folyóiratokban, 2016-ban jelent meg első verseskötete *Lehetne rend* címmel. Gyerekversei szerepelnek antológiákban: az *Aranysityakban*, a *Családi körben* és a *Válogatásban*. *Tél utca harmincnyc* című versének megzenésített változata Szalóki Ági *Körforgás* című gyereklemezén hallható. Dalszövegeket és orosz versfordításokat is jegyez. A *Tök Magda kalandjai* lesz az első gyerekeknek szóló könyve.

Néhány kérdés a szerzőhöz

Miután a kötet elején első nagy rím-mesterünket, Csokonai Vitézt citálja, („Jer, a töknél süvegeljünk”) Tök Magdát, e verselt mese címszereplőjét rögtön Karnyóné vagy Dorottya karakterében képzeltem. Ám Tök Magda nem olyan, hanem ízig-vérig... milyen is?

Én a csetlő-botló mesehősöket kedvelem. Alapvetően Tök Magda is ilyen, bár a szükséges pillanatban mindig

összeszedi magát és cselekszik. Hajtja a lelkesedés. Gyakran önértékelési problémákkal küzd, ahogy mindannyian. Szeretne sok-sok elvárásnak megfelelni, ami persze csak részben sikerülhet. Humora minden nehézségen átsegíti. Szeret másokról gondoskodni, ízig-vérig anya.

A női szépség ideálja a homokóra. No de a tök női szépsége milyen? És, ó jaj, akkor miért is megy Magda izzadni a fitneszterembe?

Fontos az egészséges narancssárga szín és a gömbölyded alkat. Magda túlságosan is gömbölyű, ezért kényszerül fogyókúrára. Fáradozása nem sok sikerrel jár, viszont a fitneszteremben megtalálja élete párját.

És ha már itt tartunk, és véletlenek nincsenek, mit keres ama jóképű bűfé tulajdonos és leendő férj, Tök Ödön azon az Ödönnek nem éppen való helyen? A Tök férfi ideálja?

Tökországban sem maradnak le hiúságban a férfiak a nők mögött. Egy bűfés könnyen pocakot ereszt, nem árt néhány felülés és súlyzógyakorlat. Ödön nem valami dalia, Magda éppen jókor érkezik, hogy kimentsék egymást ebből a verejtékszagú helyzetből.

A meséjéhez mért pont a tököt választotta? Noha igen sokféle tök létezik (uborka,

cukkini, tök, dinnye, sőt sütőtök és a lopótök), ahány tök, annyi karakter? No és nincs olyan gyerek és felnőtt, aki ne viszonyulna valahogy a tökhöz. A főzélék, ami lehet utálat tárgya. A sütőtök, ami minden babaétel alapja, de attól még finom. A dinnye. A töklámpás, avagy rémtök... No és a lopótök...

Gyerekkorom óta lelkesedem a növényekért, első verses mesém annak idején egy fikuszról szólt. Választásom most azért esett a tökökre, mert nem ismerek más zöldségféléket, mely ilyen forma- és méretválasztékban teremne. A tök a hatalmas leveleivel, tekergő indáival maga az életigenlés. A szóviccekről nem is beszélve. Akad aki nem szereti a tökfőzéléket, de töklámpát bárki szívesen farag. Elég, ha csak a halloweenra utalok.

Tök Magda kalandjai egy fabula. Magda és Ödön egy ideális család? Nagy szeretet,

két gyerek, szép ház, tengerparti nyaralás krumpli országban. A boldogságot csak a lizstharमतámadja, de az gyógyítható?

Fabula olyan értelemben, hogy humoros növénymese. De semmiképp sem tanító célzattal íródott. Sok olvasata lehet. Kicsidilli ez a világ, de ki ne vágy-na erre? Krumpliföld persze tartogat meglepetéseket, az egy másik kultúra. Többrészes meséknél gyakori, hogy a hős az egyik történetben megbetegszik, ezt Magda sem kerülheti el. Tököknél a lizstharमत olyanmi, mint nálunk egy kiadós nátha. Egy kis permet mindig segít.

A szerzők nagy része első nekifutásra a saját gyerekének írja a meséit. Aztán már nem csak neki(k). Önnek mi volt a közvetlen motivációja?

A mese ősváltozatát tíz évvel ezelőtt egy munkahelyi újság számára írtam felnőtteknek. Zolnai Éva kolléganőm illusztrálta. Rettenetesen élveztük. A mese

első részét később Lackfi János beválogatta az *Aranysityak* antológiába, ekkor döntöttem el, hogy a további részeket jelentősen átdolgozom gyerekek részére. Volt családi motiváció is, szerettem volna, ha az unokahúgom jól szórakozik. Az ő keresztnévét viseli az egyik versenyző az úszóversenyes részben.

Mesénél, versnél még hangsúlyosabb az illusztrátor munkája. Ön hogyan működött együtt Nagy Norberttel? Az eredménnyel elégedett?

A kötet szerkesztőjével, Dian Viktóriával közösen választottuk Nagy Norbertet. Korábbi munkáit lapozgatva világos volt számomra, hogy profi grafikus és vérbeli művész. Általában szeretek mindenbe beleszólni, de most azt éreztem, legjobb, ha szabad kezet adunk mindenben. Az eredmény magáért beszél, a rajzok humora valóban hozzáadott érték.

Nem kell dekódolni

Haklik Norbertet kérdezi Ayhan Gökhan

Tom Hanks *A vizek felett* című novelláskötetét helyszínek és nyelvek közt váltogat, hol Erdélyben, hol a levegőben találjuk magunkat. Jót utaztál írás közben, és ennyi év kihagyás után nem okozott megterhelést az út?

Azt hiszem, attól kezdve, hogy a kötet megjelent, már nem igazán az én utam az érdekes, hanem inkább az olvasóké. A több évnyi kihagyás önmagában nem teher és nem segítség. Egyébként a könyv elkészülte előtt megírtam vagy két kötetnyi kritikát is, ami kiváló módja annak, hogy aktívan gondolkodjak arról: mitől működik vagy nem működik egy szöveg, hogyan lehetne jobbá tenni, vagy hol lehetett volna elrontani. Tehát az úton, amely a Tom Hanks a vizek felett megírásáig vezetett, ez a tapasztalat is ott volt a hátizsákomban. Ami nem feltétlenül tette könnyebbé az utazást, de tartalmasabbá talán igen. Az utazót sokkal tudatosabbá biztosan. És ha már az útról beszélünk: igen, a gondolkodásomat, és következésképpen nyilván a könyvet is, alaposan befolyásolták tényleges utazásaim, akárcsak az,

hogy tízegynéhány éve Csehországban élek. Az utazás nem csak az úticélra, hanem az otthonra és magára az utazóra is rálátást nyújt, új perspektívákat, kontextust kínál. Akár a hőlégballoonozás: ha akarod, a madártávlat a tiéd, de ha arra van szükség, arasznyi közelségig ereszkedhetsz alá a tájba.

Egyes szövegekben a háború és következményei is megjelennek, anélkül, hogy ítéletet mondanál. A Babits-sort parafrázálva: a történelem szüli a szereplőit vagy a szereplők a történelmet?

Nyilván az egyéni döntések is befolyásolják a nagy egészet, azonban e döntéslehetőségek határait a nagy egész jelöli ki. Egyébként engem a történelem a látszat ellenére nem túlzottan érdekel. Benne az ember? Sokkal inkább. És mindig az adott történettől függ, hogy Babits-parafrázisod melyik felét igazolja. Mindkettőre lehet érvényes példát találni.

Kutyus néven hívott, emberbarát medve, bűnesetet előre megíró újságíró, templomokat festegető elmebeteg, a valóság és a misztika határát elmosó, ironiával jócs-

kán felhízlalt történetek a te Kelet-Európa/gondolkodásodat is tükrözik? Ezek, ilyenek lennének mi?

E történetek némelyikében egy grammnyi fikció nincs. Például a templomfestős novellában egyetlen dolog van, ami nem valóság: az elmeógyógyintézetet igazából nem bombázta le a NATO. És hogy ezek lennének-e mi? Ezek is. Én úgy látom, rajtunk múlik, hogy közép-európaiságunk tehertétel-e, vagy egy közös identitás lehetősége. Ez a helyzet kincseket kínál, amelyek, amint észreveszed őket, a tied lesznek. A kortárs szlovák prózát magyarként például bármiféle háttérismeret és kulturális előtanulmány nélkül is érted. Nem kell dekódolni. Itt vagyunk egymásnak, közép-európaiak, éljünk vele. Ki-ki megtalálhatja, hogyan tehet hozzá az ügyszó úgy, hogy jól is essék neki. Személy szerint élvezetes, és talán mások számára sem értéktelen hozzájárulásnak tekintem a magam részéről, hogy szlovák, román, cseh vagy éppen éppent kortárs irodalomról írok magyar folyóiratokban.

Pozsonyi kitérő

Czinki Ferencet kérdezi Ayhan Gökhan

Korábban nyilatkoztad, hogy igazán Kelet-Európa izgat, Nyugat-Európa kevésbé áll hozzád közel. „Átmegyek Bécsbe, hogy európai legyek.” olvassuk új könyvedben a jócskán ironikus sort. Miért éppen Kelet-Európa?

Ez elsősorban abból adódik, hogy íróként valamilyen módon a gyerekkoromat szeretném megérteni, felfejteni, feldolgozni. Az pedig a kelet-közép-európai félmúlt kulturális környezetében és épített mementói között zajlott. Utazóként persze minden érdekel, de tisztában vagyok azzal, hogy jelenleg szerzőként min találom meg a fogást, mi kezd el formálódni a kezeim között.

Második köteted, A pozsonyi metró kicsit útikönyv, kicsit szociográfia, kicsit minden együtt, prózaian költői és költőien prózai. Ennyire telibetalált Pozsony? Mi fogott meg benne, hogy egy egész könyvet szenteltél a városnak?

Érdekes volt a kiindulópont, mert valójában nem is Pozsonyba, hanem Krakkóba készültem, de a visegrádi ösztöndíjrendszer szeszélyei végül Pozsonyba sodortak, és amint azt láthatjuk, ezt egyáltalán nem bántam meg. Eleve úgy álltam neki a munkának, hogy bárhová is kerülök, a város semmiképpen sem csupán díszlet, hanem főszereplő lesz a szövegben. És azonnal megfogott Pozsony ketőssége, az óváros és a panelkülváros termékeny kontrasztja, a pozsonyi metró tátongó hiánya, a város méretéből adódó sajátosan belátható végtelensége.

Sajó László és Burger Barna két közös kötete, az Öt és feles, valamint A futball ábécéje és más történetek egy roncsolt világba visznek el, a periférián élők közé. A te Pozsony-könyved is mintha egy nem épp örömteli világ

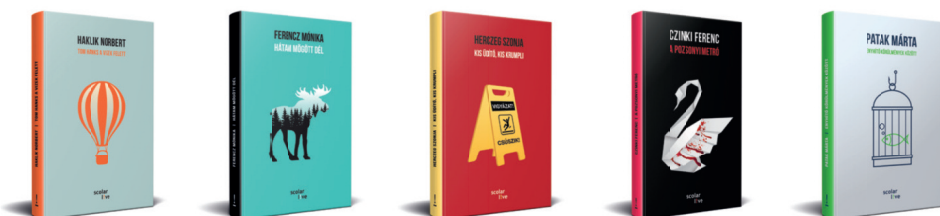
atmoszféráját teremtené meg, abban kalandozna el. Ez maga Pozsony vagy csak a te Pozsony-olvasatod?

Teljesen biztos, hogy még végtelen számú Pozsony-olvasat létezik az enyémen kívül. Már a munka során is feltűnt, hogy mintha én egy másik Pozsonyban járnék, mint a helyiek, olyan vidékein érzem magam otthon, ahol a pozsonyiak nagy része talán soha nem is járt. Akkor végeztem jól a munkámat, ha egy pozsonyi a könyv olvasása során számára ismeretlen rétegeit járja be a városának.

A hársfához című kocsma kulcshelyszíne a szövegnek. Egy kocsmát véve alapul könnyen rálátásunk lehet egy társadalmi berendezkedésre és az ott élők mindennapjaira? A kocsmát elsősorban mint közösségi tér érdekes, az emberek, a hírek, a helyi legendák találkozási pontjaként. És bizonyos értelemben valóban az adott társadalmi berendezkedés leképezése is a kocsmák, kicsiben megtörténik minden egy szűk, belátható helyen és rövid idő alatt, ami az országra és a térségre jellemző. Kétségtelenül hasznos helyszíne a kocsmák az íróknak, különösen, ha kelet-közép-európai, a kocsmák is és az író is.

Városoktól, kocsmaiktól és a kultuszaiktól nehezen szabadulsz? A következő könyvnél is hasonlóra számíthatunk?

Annyit már előre meg tudok ígérni, hogy a következő könyvemben sokkal többet utaznak majd a szereplők, időben és térben is nagyobb utakat járnak be. De a nagy felfedezések közepette biztosan beülnek majd egy-egy kocsmába is, mert mi mást tehetnének.

Robert B. Cialdini
Előhatás. A meggyőzés forradalma
HVG Könyvek, 2017, 360 oldal, 4900 Ft

„A bölcs ember alakítja önmagát, a bolond csak meghalni születik. A tudatosság elve.”

(Frank Herbert: *Dűne Messiása*
Walhalla Páholy, 1992)

A hatásgyakorlások és azok versenyek korunk egyik legmeghatározóbb tényezőjévé vált. Életünk minden területén, folyamatosan zúdítják ránk a meggyőzés eszközeit, hogy küldöik megnyerjenek bennünket valaminek, ami érdekükben áll, vagy feladatuk sikerre vinni. Az egymással versengő befolyásolóeszköztára a 'nyers erőszaktól', az üzenet állandó sulykolásától a tudatunkat megkerülő ráhatásig tart, technikáit, eszköztárát folyamatosan fejlesztik. Így igyekeznek szó szerint, vagy átvitt értelemben eladni nekünk mindent, a rágószervünk mennyei állapotát megteremtő szájápolási eszközöktől a bennünket egyedül igazán szolgáló eszméig és annak képviselőiig, s persze rávenni, hogy csakis ezt, ne valami hitvány pótlékot vagy ócskaságot válasszunk. Amikor pedig azt hisszük, magunk döntünk, gyakran csak mestersen megkomponált ráhatások szerint

Trükkös mesterfogások

Dr. Osman Péter könyvajánlója

cselekszünk. Sok tanulsággal és – a 'megnyeréshez', szintúgy a védekezéshez is hasznos – kitanítással szolgál erről Cialdini műve.

Hiszem, mert képtelenségnek tűnik, hogy a dolog ilyen egyszerűen működjék – gyakran foghatja el ez az érzés az olvasót Cialdini fejtegetései, magyarázatai kapcsán, s persze a képtelenséget óvatosan elutasítanánk. Ő azonban tényekkel, kísérletes eredményekkel igazolja állításait, hogy a dolog tényleg működik – persze csak tendenciaként. Így tárja elénk az „előhatásnak”, a meggyőzésért folytatott ütközet már a megkezdése előtti trükkös megnyerésének a mesterfogásait, sok új megvilágosodással is szolgálva.

Erről szól a könyv. „Jelen kötet bővíteni igyekszik azon viselkedéstudományi információk mennyiségét, amelyeket a nagyközönség önmagában is érdekeseznek, másrészt a saját életében alkalmazhatóknak talál. A könyvből megtudhatjuk, mit tesznek a ravasz kommunikátorok üzenetük átadása előtt, hogy elfogadtassák azt.” „Az előhatás alap gondolata, hogy az előzetes figyelem stratégiai irányításával lehetővé

válik a kommunikátor számára, hogy elérje, üzenetének befogadói már az előtt egyetértsenek az üzenettel, hogy az eljutna hozzájuk. Ennek az a kulcsa, hogy már kezdetben olyan fogalmakra irányítsuk a figyelmüket, amelyek asszociatív módon összhangban állnak az ezután átadandó információval.” (És ráhangolnak annak elfogadására! – O. P. Idézetek a könyvből.)

Tanulság és védekezés: [Cialdini adatokat mutat be az előhatás működésének gyakorlati eredményére, és] „Ha ezekből az adatokból az látszik, hogy számos hétköznapi szituációban a tehetetlen bábok kellemetlen szerepébe vagyunk kényszerítve, a könyvben eddig tárgyalt kutatások nagy része arra utal, hogy bizony jó okunk van az aggodalomra. Tényleg bele kell törődnünk, hogy az elénk kerülő szavak, képek vagy szimbólumok által keltett asszociációk véletlenszerűen tologassanak bennünket az élet sakkjáráján? Szerencsére nem. Ha megértjük, hogyan működnek az asszociatív folyamatok, akkor stratégiai, előhatászerű ellenőrzést gyakorolhatunk fölöttük.”

Szurovecz Kitti
A sokszívű
Athenaeum Kiadó, 2017, 352 oldal, 3499 Ft

Elmondaná, kik azok a poliamorok, és hol, miként találkozott ezzel a témával először? Hogyan született meg a könyv ötlete?

Évekkel ezelőtt történt velem, hogy két férfit szerettem egyszerre. A környezetem elvárta tőlem, és én is elvártam magamtól, hogy döntést hozzak, ami nagyon sok szenvedéssel járt. Hiszen a monogámia záloga a kizárólagosság. Nekem ez az alap attitűdöm, így a kialakult helyzet nagyon sokat rontott az önértékelésem, pedig valójában nem tehettem az érzéseimről. Aztán döntöttem, de nem múlt el a lelkemből nyom nélkül a trauma, amit a helyzet okozott. Jóval később rátaláltam egy cikkre a hazai poliamorokról, akik nyíltan vállalják, hogy többet szeretnek, és ezt elfogadjatják a környezetükkel is. Akkor éreztem először, hogy lám, mégsem vagyok földönkívüli, és van, hogy ez megtörténik velünk. Annyira érdekelt a jelenség, a sokszívűek élete, hogy belevágtam a kutatómunkába, elhátároztam, hogy regényt fogok írni róla. Nem tagadom, ez kicsit önterápia is volt.

Működőképes modell

Szurovecz Kittit kérdezi Petrohán Beáta –
– konyvutca.blogspot.hu

Lehet-e két, vagy akár több embert szerelemmel szeretni egyszerre, miközben a mai társadalmi modell szerint csak két személy lehet egy pár?

Tudom, hogy lehet, hiszen megéltem. Szerintem jóval többeknek ez az identitása, mint akik így élnek, és azzal szembesültem, hogy még a legbátrabbak is csak az egyébként is nyitott baráti körükben vállalják önmagukat. Működőképes modell ez, de nagy szükség van arra, hogy a kapcsolódásban mindenki a közös boldogságra törekedjen, és ne a másik kiszajátítására. A poliamoria nagy szabadságot ad, de nagyon magas érzelmi intelligencia kell hozzá.

„Nem találhatunk meg egy emberben mindent, amire szükségünk van” – olvasható a könyvben. Ön magánemberként mit gondol erről a megállapításról?

Azt, hogy ez így igaz. Az „egyetlen igazi létezik” elmélet szerintem kamu. Ami azonban nagyon fontos, hogy ha találunk egy társat, akivel jók a mindennapok, akivel tudunk haladni a közös utunkon, akkor küzdjünk a kapcsolatért, és ne hagyjuk, hogy egy új impulzus, ami

most épp hiányzik otthon, elvigyen bennünket mellőle. Ugyanakkor minden hosszú távú kapcsolatban eljön a pillanat, amikor a szerelem átalakul mély szeretetté, és nem mindenki boldog az életben azzal a tudattal, hogy akkor az ő gyomrában már soha nem fognak színes pillangók verdesni, vagy ha igen, akkor azért büntudatot, lelkipurdalást kell éreznie. Az új szerelem gyönyörű érzés, nem csoda, hogy nem szívesen mondunk le róla. Ha jön, sajnos vagy félrelépünk, vagy elválunk, sebeket ejtve önmagunkon és a szeretteinken is. Ebből az aspektusból nézve a poliamoria, ha a felek nyitottak rá, nem rossz megoldás.

A könyv címe már magában is beszédes. Mi a mondanivalója A sokszívűnek?

Szeretném, ha ez az olvasóban állna össze. Ezzel kapcsolatban csak annyit szeretnék mondani, hogy túl könnyen ítélkezünk mások fölött. Sokkal szebb hely lehetne a világ, és sokkal kevesebb beteg, sebzett lelkű ember lenne, ha erről leszoknánk. Egyébként szerintem ez a történet mindenkinek mást mond, a saját sorsa függvényében.

Egy régi erdélyi könyvművész

Cseke Péter könyvajánlója

A napokban Buday György 1937. április 17-én kelt leveléhez készítettem – háttér-összefüggéseket megvilágító – jegyzeteket. Feltűnt, hogy a világhírnév csúcán járó grafikusművész „az öreg Rohonyi *hirtelen* halála” felől érdeklődött. Foglalkoztatni kezdett, hogy milyen titkokat rejtethet a jelzís szerkezet. A magyarázatot a levél címzettjének, Jancsó Bélának az *Erdélyi Fiatalok* hasábjain megjelent búcsúztatójában találtam meg: „A Dunántúlról jött ide, s 25 évig volt a helyi Egyetemi Könyvtár könyvkötője, majd az 1935-ös nyelvvizsga alkalmával történt elbocsátása után az első itteni könyvkötő szövetkezet elnöke. Iparát

művészetté emelte. Nemes ízlése finoman alkalmazkodott a könyv szelleméhez. Modern tudott lenni, s nem ríkított, hagyományokat fejlesztett, és mégsem maradt el korától. Mikor az egyetem megnyitása alkalmából I. Ferdinánd király és Mária királyné itt járt, egy, az Egyetemi Könyvtárban rendezett kiállításon legmagasabb elismerésüket fejezték ki a Rohonyi kötősei felett.”

Minthogy az 1923-as alkotmány egységes nemzetállamnak minősítette Romániát, Ion I. C. Brătianu pedig az állam homogenizációjában látta a „lelki egység” megteremtésének legjobb eszközét, a köztisztviselők és közalkalmazottak román nyelvtudásának kikényszerítésében vélték megtalálni a „megoldást”. Évtized múltán

életbe lépett az Alexandru Vaida-Voevod kezdeményezte numerus valachicus mozgalom, és 1934 őszétől napirendre került a kisebbségi tisztviselők és közalkalmazottak nyelvvizsgálója. Mindezt magam a nyolcvanas évek első felében tudtam meg, amikor az *Erdélyi Fiatalok* dokumentumkötetének összeállítása ügyében minden péntek délben találkoztam a lap szellemiségének utóéletét képviselő

Debreczeni Lászlóval és dr. László Ferencsel, László Dezső öccsével.

Debreczeni nagyra becsülte „az öreg Rohonyit”, aki Kós Károly jobb keze volt az Erdélyi Szépmíves Céh kiadványainak a megtervezésében és kivitelezésében. A Kós nyomdokaiban járó építőművész, aki az *Erdélyi Fiatalok* hasábjain világhírnevet jósolt a

kolozsvári születésű Buday György könyvgrafikusnak, fél század múltán is sajnálta, hogy a gazdasági válság idején nem tudtak pénzt szerezni az *Arany János balladái* megjelentetéséhez. Holott Buday ingyen ajánlotta fel Arany-illusztrációit 1933-ban az *Erdélyi Fiatalok*-nak. Jancsó Béla közbenjárására azonban a Céh

felvállalta a kiadást, merthogy Kós is nagyra tartotta a fiatal művészt, aki „szinte kizárólagosan a könyvgrafika legnemesebb és legősibb megnyilatkozási és technikai formájában” élte ki tehetségét.

Úgyhogy az én tudatomban a magas kort megélt Kós, Buday, Debreczeni és az ereje teljében távozott „öreg Rohonyi” szervesen összetartozik – az erdélyi könyvművészet

megteremtésében. Egyébként ezt tanusítja A *Kolozsvári Minerva története és bibliográfiája* is (Kolozsvár, 2015.), mely a 158. lapon szemlélteti, hogy a legszebb könyvkötészeti munkákat a Minervának Rohonyi Antal készítette.

A szép könyvek szerelmesei számon tartják, hogy a Dunántúlról érkezett Rohonyi Antal a régi erdélyi könyvkötészet legkiválóbb mesterének, az 1831-ben elhalálozott Guttmann János hagyatékát, a Guttmann-féle hártakötést fejlesztette tovább a kolozsvári Egyetemi Könyvtár könyvkötőműhelyének élén töltött huszonöt esztendeje során. Gyalui Farkas, akinek „Európa-járása” készítette elő a Kolozsvári Egyetemi Könyvtár megter-

vezését és megépítését, és aki maga is 25 évet dolgozott a könyvtárban, a *Pásztortűz* hasábjain így értékelte a „könyvkötés művészenek” munkásságát: „Egyszerű kötése is ízlésesek voltak, kitűnő anyagból készültek, és minden részükben becsületes munkára vallottak. Ami azonban olyan díszműveit illeti, melyeket módjában állott művészetével ékesíteni, [...] remekei a könyvkötés mesterségének, művészi alkotások. Csak úgy ragyog róluk művészlélek, a szeretet.”

Kós Károly ekképpen szólt róla az *Erdélyi Helikonban*: „Munkatársunk volt. A Szépművés Céh könyveinek könyvkötő mestere. Több mint tíz éven át dolgozott velünk, együtt munkálkodva abban, hogy megteremtsük a külső ruhájában is ízlésesen egyéni, szép transzszilvániai magyar könyvet. A maga mesterségének iparos voltában is művésze volt. Nem kapkodott a modern könyvművészet bizonytalan stíluspróbálkozásai felé, a múltó kitalálásokhoz, a formabontó kísérletezésekhez, de megújult keze alatt – hozzásimulva a modern igényekhez – a régi, a nemes nagy könyvművészet.”

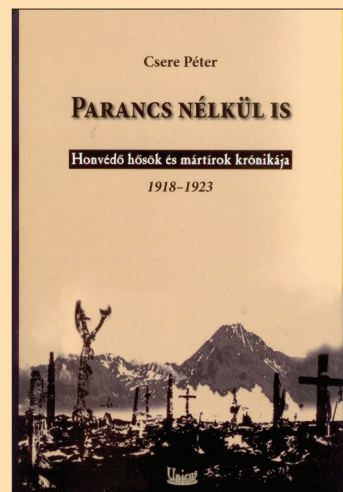
Rohonyi Antal állandóan képezte magát, szakmájában országos tekintéllyé vált. Arra lett volna hivatott, hogy külön intézetben tanítsa, terjessze tudását és művészetét. „Sok jószág szállt vele sírba e szeretet és jószág nélkül való világban” – búcsúzott megrendülten tőle Gyalui Farkas. Jancsó Béla szerint tovább él bennünk „azokban a művészi könyvkötésekben, amelyek nemes ízlésű lelkének és derék egyéniségének egy-egy darabját fejezik ki”.

**„Hagyományokat fejlesztett,
és mégsem maradt el korától”**

Rohonyi Antal (1880–1937) emlékezete

Az Unicus Műhely ajánlata

Csere Péter
Parancs nélkül is
Honvédő hősök és mártírok krónikája
1918–1923

„...mégsem a történelemtől szeretnék írni, hanem az emberekről. Azokról a mai napig ismeretlen, nagyrészt névtelen magyarokról (és nem csak magyarokról!), akik magukra hagyatva és reménnyel sem kecsegtetve, de ellenálltak az idegen területrablóknak. Azokról, akik valami, mások számára talán ismeretlen benső parancsnak engedelmessé, szembeszálltak a beözönlőkkel, vagy megkísérelték legalább a szavukat hallatni: nem, nem akarunk benneteket, menjetek innen, ez a mi földünk, és nem adjuk! Az ő mai napig ismeretlenül maradt tetteiket mondom el, a mai időkre elfeledett emléküket akarom megidézni. Életem legnagyobb megtiszteltetése, hogy megtehetem.”

Csere Péter

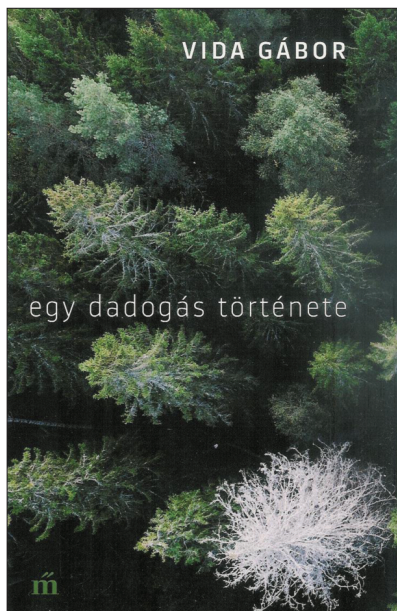
Unicus Műhely

1135 Budapest, Tahí u. 98.

Tel.: (70)361-3732

Email: unicusmuhely@gmail.com

www.unicusmuhely.iwk.hu

Vida Gábor
Egy dadogás története
Magvető Kiadó, 2017, 375 oldal, 3699 Ft

Vida Gábor fejlődési regényt írt, különös és nyomasztó családi, valamint nemzedéki tapasztalatok birtokában, egy olyan fősze-replőt állítva a középpontba, akinek felnőtté válása a romániai rendszerváltozáshoz kapcsolódik. 1990 januárjában Kolozsvárt találjuk az elsőéves egyetemi polgárt, aki írónak készül. Már ekkor az egész vonzá-sában élt, hiszen azt válaszolta oktatójának, hogy az általa tervezett könyv az egészről fog szólni. Vida új regénye a kommunizmus két utolsó évtizedében, az 1970–80-as évek Romániájában szocializálódott gyermek és ifjú fejlődését mutatja be, mintegy család-történetbe ágyazottan, s ebből a szempont-ból Tompa Andrea első regényét, *A hóhér háza* címűt idézi fel bennem.

A főhős fejlődésében, illetve önmagára találásában igen ellentmondásos szerep jut a szülőknél, ám felszabadító hatással van rá például az apai nagyapa és anyai részről a két nagybácsi, továbbá a gyermekkori nagy csa-tangolások a nagyszülőknél, egyrészt Ágyán, másrészt Baróton, valamint az otthont jelen-tő Kisjenőben, illetve úgy általában az „élet”, vagy ahogy az elbeszélő fogalmaz egy helyen, a „sötét valóság, amit megéltem.” Egyetlen komoly ellenfele – ahogy fogalmaz – a dadogás, amely kisiskolás korától kezdve nagyon hosszú ideig végigkíséri. Értelme-

Erdélyről mondja...

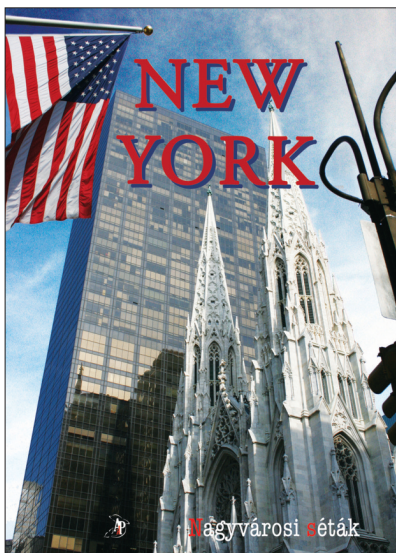
Borcsa János könyvajánlója

zése szerint ez „nem egyszerűen artikulációs vagy légzési kérdés, hanem egy lelkiállapot, személyiségzavar, kognitív probléma [...]”. Írásban is dadogok, egyszer csak elakad a szufla, a gondolat, a mondat, de én nem hall-gatok el, mondom, amit mondani tudok.” Hősiunk apja Romániában élte le egész életét, teológiai tanulmányokat Kolozsvárt folyta-toított, de tisztviselő lett, nem a papi szolgálá-tot választotta, és olyan magyarnak tartotta magát, mint az anyaországiak. Mivelhogy a Fehér-Körös-menti Ágyán és Kisjenőben élt, ezért számára Erdély s különösen a szé-kelység megfoghatatlan és nehezen meg-határozható dolgok voltak, nem tudta be-illeszteni saját maga alkotta „dobozaiba”. Ő ugyanis a valóságtól jócskán elrugaszkodott kategóriákban, illetve szabályok szerint gon-dolkodott, s úgy is kívánt élni. Az anya viszont erdélyi és székely, de olyan „hívő” családban nőtt fel, amelyet egy zsarnok apa uralt, ezért iskolái végeztével a lehető legtávolabbra, a Pártiumba kérte kihelyezését. A családi önkény elől menekülő lány itt és így talált rá egy meghasonlott fiatalemberre, előbbi aztán saját családjá fölélt ugyancsak gyako-rolta az uralkodást, és játszotta az áldozat szerepét...

A belső függetlenséget a főhős számára az otthoni csatangelések jelentették vagy a

nyári vakációkkal járó „boldog önfeledtség”, viszont az aradi kollégiumi környezet sokáig a teljes elzártságot és a megalázás, valamint az etnikai megkülönböztetés válogatott módozatait „kínálta”. Ugyanakkor tudta tisztelni egy-két tanárát, köztük Gazsi bácsit (Kovách Géza történészt), aki apját is taní-totta. Nagy hatással volt a diákra Szilágyi Domokos költészete, fontos volt számára, hogy bekerült az aradi magyar nyelvű lap köré csoportosult fiatalok társaságába, nem kevésbé fontosak voltak számára doamna Vulpescu magánórái, akinél francia nyelvet és kultúrát sajátíthatott el.

A főhős által megélt ama sötét valóság mindenekelőtt az aradi kollégiumban töltött évekhez és a katonáskodáshoz kapcsolódik. Katonai egységében azonban működött a bajtársak közötti szolidaritás, míg ezt bent-lakó diákként soha nem érezte. Későre múlt el viszont a hadseregben szerzett nyomasztó tapasztalatok hatása, még leszerelése után is jó ideig érezte, hogy ahová visszatért, a pol-gári és szabad (?) világ egy laktanya, elhagyni azonban nem akarta az országot. Egy alka-lommal barátjával együtt próbálkozott a zöldhatáron Magyarországra szöknöni, de visz-szatértek – Erdélyben akart élni. Később aztán az is tudatosult benne, hogy a világot mindennap újra ki kell találni.

Bokor Pál
New York – Nagyvárosi séták
Atlantic Press Kiadó, 2017, 6690 Ft

Bátor, meghökkentően újszerű, elgondolkodtató. Ez volt az első benyomásom Bokor Pálnak, az MTI volt washingtoni és New York-i tudósítójának legutóbbi munkájáról. Az ismert író, riporter megint új oldaláról mutatkozik be, és most egy csaknem abszurd feladatot igyekszik megoldani. Hogy mennyire sikeresen, azt majd eldönti a nagyjérdemű. A látványelemeket hangsúlyozó, azaz képben mesélő fotóalbum és az útikalauz kombinálása kétségtelül merész vállalkozás. A kérdés most már csak az, hogy lesznek-e, akik a tizenkét New York-i sétára szólító, alaposságában, ötletgazdagságában bármely zsebkönyvvel vetekedő, magyar szemszögből készült világvárosportrét ebben a méretben (25x35 centiméter) hajlandók betenni a bőrdöngőjükbe, hogy odaát útikalauzként használják.

A *New York – Nagyvárosi séták* című kiadvány persze akkor is elismerést érdemel, ha csak fotóalbumnak tekintjük. Bokor fotói nem a szokványos, szuper-nagylátószerű objektívvel készülő, ámító városképek, de a riporter éles szeme,

New York! New York!

Dézi Ibolya könyvajánlója

kíváncsisága, és persze tapasztalata mindenért kárpótol. Egyrészt azért, mert ez a város túlságosan mozgalmas, túlságosan modern, túlságosan monumentális ahhoz, hogy idealizálásra szoruljon. Másrészt eléggé lestrapált is bizonyos értelemben („gyémántok rozsdás foglalatban”), például a metróhálózat állapotát tekintve.

A Bokor által ajánlott 12 séta közül kilenc Manhattan ismert turisztikapontjait (Fifth Avenue, Times Square, Rockefeller center, Szabadság-szobor, Ellis Island, Little Italy, Chinatown stb.) ajánlja, illetve az új látnivalókat (Ground Zero emlékmű, Gateway Plaza, One World Trade Center, az új Trump-torony a Sohóban, stb.). Három sétaút azonban Brooklynba vezet, s lehet, hogy a magyar látogató számára épp ezek jelentik majd a legnagyobb élményt a városban. Mert hányan tudják, hogy a Williamsburg hídon átkelve a turista a világ második legnagyobb ortodox zsidó közösségének, az eredetileg magyar nyelvű szatmári haszidoknak a birodalmában találja magát, vagy hogy a félsziget déli

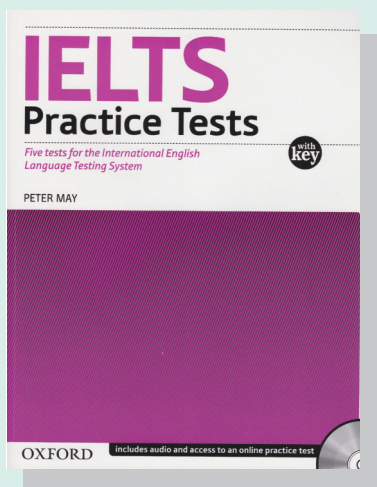
részén, Brighton Beach-ben az utóbbi évtizedekben háromszázezer orosz telepedett meg?

Ilyen és ehhez hasonló felfedezések sokasága sűrűsödik ebben az érdekes kiadványban, zömmel ötletes képi feldolgozásban. A *New York – Nagyvárosi séták* nem zsebkönyv. De több mint fotóalbum, ezért mindazok figyelmébe ajánlom, akik először készülnek a tengerentúrra, vagy azt hiszik, hogy ismerik ezt az izgalmas metropolist.

Az Oxford University Press ajánlata:

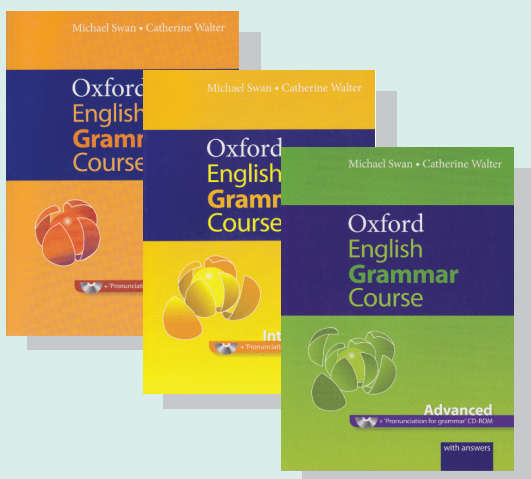
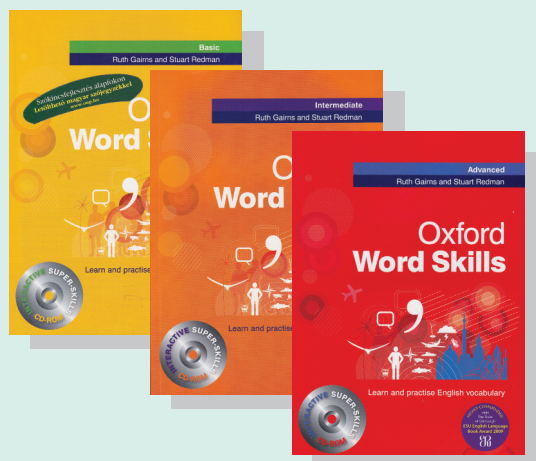

IELTS Practice Tests With Key+Audio Cd – 6200 Ft

IELTS tesztkönyv, a nyelvvizsgára való felkészüléshez. Négy teljes, nyomtatott tesztet tartalmaz megoldó kulccsal, CD-vel és egy plusz online tesztet. A könyvben gyakorlati útmutató található a vizsga készségek fejlesztésére és gyakorlására. A válaszok pontos aprólékos elemzése feltárja a vizsgán elvárt megoldásokat. Javaslatokat ad minden feladat helyes megoldására, így a tanulók a megfelelő megközelítésre tudnak összpontosítani. Részletes megoldókulcs magyarázatokkal és minta írásbeli feladatok találhatóak a könyv végén. Egyéni vagy csoportos tanuláshoz eredményesen használható.

Oxford Word Skills Basic + Cd-Rom – 6950 Ft Oxford Word Skills Intermediate + Cd-Rom – 6950 Ft Oxford Word Skills Advanced + Cd-Rom – 6950 Ft

Szókincsbővítő tankönyvcsalád kezdőtől a haladó szintig (A2-C1). Önálló és csoportos tanulásra egyaránt alkalmas. Szintenként 2000 szót kifejezést tartalmaz. A feladatok színesek, egyedi hatékony módszert javasol a szavak elsajátításához. A megtanult szavakat szöveggörnyezetbe helyezi, bemutatja a helyes használatukat. A CD melléklet szórakoztató formában segít begyakorolni, rögzíteni a tanultakat. A Multi-Rom tartalmaz hallás utáni szövegértési feladatokat, valamint kitérhető interaktív tesztet és ábrákat, melyekkel felmérhető, hogy mennyire sikerül elsajátítani a tananyagot, esetleg ismétlésre van-e szükség vagy lehet tovább haladni. Ezzel motiválja a tanulókat, hogy minél gyorsabban elérjék céljaikat.

Oxford English Grammar Course Basic With Key +Cd-Rom – 6550 Ft Oxford English Grammar Course Intermediate With Key +Cd-Rom – 6995 Ft Oxford English Grammar Course Advanced With Key +Cd-Rom – 7350 Ft

A népszerű szerzőpáros, Michael Swan és Catherine Walter (Good Grammar Book, How English Works) új nyelvtankönyvet írt, három szinten. A Basic és Intermediate szint alapja a két korábbi könyv, az Advanced teljesen új, a haladó szintű nyelvtanulók számára készült (C1-C2).. Színes ábrák, rövid példák szemléltetik a nyelvtan működését. Átvett cikkek, idézetek és versek, internet gyakorlatok, és rengeteg teszt (a könyvben is, és online elérhető) segíti a tanulókat a nyelvtan megértésében. A könyvhöz tartozó CD ROM a kiejtést és a hangsúlyozást gyakoroltatja. Kapható megoldókulccsal és kulcs nélküli változatban is.

Librotrade Kft.
1173 Budapest, Pesti út 237.
Tel: 254-0273
Fax: 257-7472
e-mail: books@librotrade.hu
www.librotrade.hu

A könyvek megvásárolhatók:
Bookshop Kft.
1052 Budapest, Gerlóczy utca. 7.
Tel: 318-8633
e-mail: info@oupbooks.hu

Famulus Könyvesbolt
1137 Budapest, Újpest rakpart 6.
Tel: 349-3656
Fax: 288-0769
e-mail: famulus@chello.hu
www.famuluskonyv.hu